

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-u. nr 20

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor. pe 1/2
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.

Tril de Duminecă pe an
— 4 coroane. —

Pentru România și
virălnătate pe an:
40 franci.

Manuscripte nu se napotază

ADMINISTRAȚIA:
Arad, Deák Ferencz-u. nr 20

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicație.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisorile nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Anul V.

Număr de Duminică

Nr. 39

INVETAȚURI.

Mercuri s'au făcut alegeri în peste trei sute cercuri. Despre cele ce s'au petrecut între Unguri, vom scrie în altă parte a foii noastre. Despre cele ce s'au petrecut însă între Români, vom vorbi aici, la loc de frunte, pentru-că mari învățăminte avem de luat.

Întâiu de toate avem să constatăm că, cel puțin în Țeara Ungurească și în părțile bănățene, ba am pute zice că și în Ardeal, aproape pretutindeni țeranii români s'au dus la vot. Și deja din câte ni-s'au scris până acum, am pu e să întocmim un lung pomelnic cu numele preoților și învățătorilor cari au luat și ei parte la vot.

Atunci pentru cine s'a hotărât pasivitatea?

Pună această întrebare, răspuns nu va pute să dea nimeni de cât arătând părerea sa de rău fie pentru-că nu am avut candidați naționaliști, fie că nu s'a lucrat serios ca alegătorii români să cinstescă cuvântul frunțașilor, reținându-se dela vot.

Și una și alta—de ce să nu-i spunem copilului pe nume? — este urmare a lenei. Frunțașii se deșteaptă în ora din urmă. Și ș'atunci, cu palările în mână — ca totuși să nu se împărăție fără a fi hotărât ceva — se înțeleg, iarăși cu greu, să scoată un apel, care vede și el lumina abea cu o zi două înainte de alegeri.

Cine l'a cetit? Nici a suta parte dintre alegătorii români, căci el n'a fost răspândit în popor, ci l'au publicat numai ziarele abonate de cărturari. Ținutu-s'a apoi unde-va vre o întrunire în care frunțașii să-i lămurască pe alegătorii de ce dănsii vroscut că n'a sosit încă vremea de a se război, pentru drepturile noastre, și altfel de cât cu — până?

Dar chiar de s'ar fi citit apelul în biserică, cine mai ascultă? De când frunțașii nu se mai amețesc în afaceri de alegeri dietale, și resărit ca cupercile apostolii unguri cari se duc și între popor și-i vorbesc de necazu zile zilnice: că-i mare darea, că trebuie să li-se facă „dâlme“ ca apele să nu le strice hotarul, și așa mai departe, tot lucruri mai la înțeles decât dacă le predicăm de rezistența pașivă.

Se duc apoi între ei, pe fie-care un tot mai mulți Români cari le cer votul numai în virtutea faptului că sunt Români și țeranii le dau ascultare și votul, și uită de domniile dela Sibiu, uită de martiri, cari ajung astfel un fel de anachronism. „Fosta-i lele“, — cum se zice, căci poporul nu-i poți muta tot pe aceeași strună, mai ales când a văzut ruperea și înodarea strunei.

Credem deci că acestea sunt cele în urmă alegeri în care partidul na-

țional român nu face nimic. Ar fi o nefericire dacă n'am schimba chipul de luptă. Ne rupem altfel în două: o să sporească anume numărul deputaților guvernamentali și cu ei poporul se împarte și el. N'are, în privința aceasta, nimeni decât să-și de seamă de cele petrecute în Bihor: țeranii români au luat la goană și la bătaie pe proprii lor preoți, numai pentru-că-i știau oamenii stăpânirei, ear țeranilor așa li-au spus potrivnicii Unguri ai stăpânirii că dacă vor ține cu ei, se vor reduce dările, anii de miștie și altele. Poporul simte adică lipsa unui ajutor grabnic, căci greumintele s'au sporit și în nefericirea lui se mângâie și se ademeneste chiar numai de vorbe bune.

Și mai multă învățatură se poate trage din cele petrecute în comitatul Aradului.

Între comitatele locuite de Români, îndrăsnim să susținem că nu este vre-unul în care frunțașii să trăiască într'o mai bună înțelegere. Între noi nu este doar decât unul singur cărcotaș; nici acesta nu-i însă de p'aci și nu are o singură comună în comitat care să se ia după el. Hotărîtu-ne-am cu toții pentru pasivitate și încercat-am s-o propovăduim și în popor. N'am reușit, ci eată ce a făcut poporul. Când a văzut că dintre frunțașii naționaliști nici unul nu vrea să candideze, deși au fost îndemnați, alegătorii s'au îndreptat tot către al lor. Tineri cari nu au luptat până acum în viața noastră publică erau cât p'aci să bată în trei locuri pe candidații stăpânirii. Dl Dr. Sombati învinge adică la Iosășel pe deputatul de până acum Dr. Tagányi, mișionar, ginerele prințului Szukovszky; până dimineața la 5 ore a ținut lupta și fiul presidentului clubului maghiar comitatens cade cu 260 voturi față de Sombati, fiu de dascăl român.

La Radna dacă reușea să aiba tren separat, Sever Bocu învingea cu o majoritate zdrobitoare. Și așa, aproape jumătate dintre alegătorii aduși cu trenul lui Vancsó au votat cu el și s'a retras numai când era să se întempele varsare de sânge și după-ace a primit dovezi că și așa alegerea lui Vancsó trebuie să se nimicească.

La B.-Ineu candidează un proprietar care nici bani nici vorbă n'a cheltuit și puține voturi li mai trebuia ca să bată pe baronul Solymossy, care de bunăseamă a cheltuit zece de mil.

Ce l'a mânat pe alegătorii să lupte? Singur faptul că acei tineri sunt Români.

Mănași apoi de dușmănia pentru stăpânire, la Pecica și Chișineu Români spriginesc pe kossuthiști, și oât p'aci era s'o pătească Vá-árhelyi și baronul Bánhidly, puternicii dela comitat.

Eată că puteam avea deci cu ușurință 5 deputați naționaliști în comitat.

Ce să zicem apoi când vedem că cercul lui Doda cade cu atâta înlesnire în mâinile lui Lakabffy, cel care n'are alt merit de cât că într'adevăr, ca fișpan a spart cetatea tare a marelui general.

Și în Banat și în comitatele din părțile ungurene frunțașii au primit însă pasivitatea de dragul solidarității cu ardelenii, căror censul într'adevăr le este lanțuri pe mâni. Vorba e însă că am jertfit astfel multe scaune de deputat în Dieta. Rămâne acum să vedem, ca în schimbul jertfei aduse care va fi câștigul. La ori-ce întâmplare, cei cari au impus așa zicând stările dela alegerile d'acum, au o mare răspundere. Și le va trebui o deosebită iscusință și lăpădare de sine pentru-ca prin solidaritate s'ajungem a crol o stare de lucruri care, așa au crezut frunțașii, nu s'a putut îndrepta lăund parte la alegeri.

Rămâne apoi să ne dăm seamă mai presus de toate d'un lucru: poporul prin nimic nu mai poate fi reținut dela lupta și este naționalicește-destul de treaz, încât dacă cineva-i Român, sa-i câștige ușor întru totul.

Acum dacă în viitor i-s'e vor înfațișa cei mai buni Români, frunțașii între frunțași, bine înțeles că în jurul acestora se vor stringe și cu mai mare dragoste.

Russu Șirianu.

Convocarea Reichsrath-ului. Ziarul oficial din Viena aduce următoarea rescript prea înalt:

„Iubite dr. Köber, Mă simt îndemnat de a convoa a statului imperial, pentru a și continua activitatea, pe ziua de 17 Octombrie 1901; te avertisz deci, să iei ulterioarele măsuri. Műnzsteg 1901 Septembrie 20.

Francisc Iosif.

O primă constatare. După prima zi de alegeri „Budapesti Hirnap“ face constatarea, că deși alegerile libere sunt opera de regenerare alui Széll, ca această operă să fie desăvârșită ar mai trebui, pentru a fi completă, crearea unei opoziții guvernamentabile, ceea ce în Ungaria, durere, nu există, dar nici nu e în putința și de dorința lui Széll să crească.

Și aceasta o spune „Budapesti Hirnap“, după ce constată că în afară de partidul dela guvern partid puternic e numai cel kossuthist, după rezultatul ce se prezintă și se privește din alegeri. Declarația de „impusă în lundă a kossuthiștilor din partea lui Aponyi, e un lucru serios.

Dar, în ce privește crearea unui partid puternic, guvernamentabil, nu-și va fi pus-o în gând oare candidatul căzut la Jászberény, — în alegerile curate ale lui Széll?

O cruce pe mormântul

lui Gustav Augustini.

Am fost mai d-unăzi în mormântul Aradului. Ce am căutat? Prictini vechi, cari dorm acum liniștiți sub șigăitul dulce al firelor de iarbă. Sunt mulți dar' unul era cel mai tubit și tocmăi casa de vechi a acestuia era să n'o găsim. Voiam să rostesc un „Tatăl nostru“ la mormântul în vechi neuitatului amic, Gustav Augustini.

Și Russu Șirianu a trebuit să caute un șfert de cias, ca să afle groapa iubitului nostru. Când în sfârșit am oflat o m'a cuprins o mare durere. Nu atât pentru neștiința lui Augustini, căci viața i-a fost nefericire, ci moartea scăpare și fără chin doarme acum sub glia alinătoare.

Dar am simțit roșăța în față de rușine. Cât de mult ne-a iubit omul acesta pe noi. Străin de neamul românesc, ne credea mai buni, decât suntem și totuși viața lui a adus-o jertfa nouă. Sarac și bolnav, se înălța de bucuria sufletului, când vre-o rază de nădejde pentru fericirea Românilor i-se prindea în suflet.

O, dragi! Și noi cum iți răsplătim. E surpat mormântul tău și brăduleții triniști de sorioara ta s'au uscat, la capul tău crucea e stearsă, apele au spălat numele tău. Abia am aflat locul tău de odihnă.

Români, dragii mei, nu fiți nemulțumitori, ca sufletul ingrat e spurcăciune. Eată, vreau să ridic o cruce pe mormântul Slovacului Gustav Augustini, care ne a iubit pe noi mai mult decât ne iubim noi înșine. Veniți toți, căți l-ați cunoscut, cu obolul recunoștinței voastre, veniți toți, căți ați auzit de numele lui, că sufletul lui Augustini pe toți v'a cuprins în nemărginita lui iubire românească.

A fost străin de legea noastră și totuși cu gură de moarte a lăsat, ca popă român să-l ducă la mormânt și românește s'a cântat „în veci pomenirea lui“, pe când glăile reci îi cădeau pe sicriu.

Veniți Români, să ridicăm o cruce românească pe mormântul Slovacului Gustav Augustini.

Vasile Goldiș.

Ziua întâia a alegerilor.

Mercuri a fost ziua întâia a alegerilor și așa zicând cea care a și hotărât soarta stăpânirii. După cum și era de așteptat, oamenii stăpânirii au ieșit biruitori în cele mai multe părți.

În comitatul Aradului s'a întâmplat însă ceva ce de mult nu s'a mai văzut. Români din cercul Iosășelului au ales deputat pe dl Dr. G. Sombati, Român de naștere, făcând astfel să cadă boierul Tagányi, care fusese ales astă primăvară numai cu cheltuielă mare. Ginerele prințului Szukowszky și fiu al marelui bogă-

tan, a cheltuit și acum, dar Românii nu s'au lăsat, ci au dat lui Sombati 1435 voturi, iar Tagányi a câștigat numai 1273.

La Boros-Ineu era să pătească aceeași rușine baronul milionar Soly-mossy, față de Românul Petcovici, care dacă se trezea mai din vreme și lucra mai cu putere, de bună seamă învingea. El a avut 651 voturi, iar Soly-mossy a învins cu o majoritate de 473 voturi.

Despre cele petrecute la Radna, eată amănunte:

Radna, 3 Octombrie.

Insufletea care am văzut-o ieri, nu a fost în cercul nostru de când ne știm.

Toți s'au gâdit la jurul lui Bocu și alegerea lui era sigură cu mare majoritate dacă voturile se puteau numai aduce la urnă ca în trenul separat destinat pentru a aduce alegătorii lui Bocu nu au venit. Sate de alegători au rămas pe la stațiuni iar o parte din ei seau furiașat schimbând penele lui Bocu cu ale lui Vancsó în vagoanele trenului lui Vancsó, și așa au ajuns în Radna. Ajunși aici apoi s'a început tărășăria, au voit să treacă cu toții în partida lui Bocu, au fost luați însă între baionete imbrânciți și duși cu sila, în contra protestării și a bărbaților de încredere ai lui Bocu.

S'a început apoi votarea. Din Voturile din loc și din voturile dela cei cari erau în tabăra lui Vancsó Bocu a primit 274 voturi și Vancsó vre-o 700 când după aceea a intervenit un incident.

Părintele Vătan din Gavoșdia s'a ridicat între alegători și cu 120 fl. în mână a spus în auzul tuturor că pe cuvântul său de preot că banii i-a primit pentru că s'ei cumpere sufletul. Insufletea mare s'a produs, Românii din tabăra contrară cu toții voiau să sară peste baricade și să treacă în tabăra lui Bocu. Să trăiască Bocu, era strigătul și aici și dincolo, era să se unească partidele dacă nu veniau baionetele gendarmilor și miliția care sunase trompetele urmând apoi a se comanda și foc.

Părintele Vătan apoi a intrat în sala alegerii și a deșus banii pe masa președintelui cerându-i să declare alegerea de nimicită. După ce aceasta nu s'a întâmplat, părintele Vătan a ieșit afară și după un timp cu banii în mână a strigat poporului să știe că și ceilalți preoți cari erau în tabăra lui Vancsó toți sunt cumpărați!

Tabăra lui Bocu într'aceste s'a sporit încă cu vre-o 3-400 de voturi totuși la sfatul bărbaților săi de încredere fiind pe deoparte evidentă corupțiunea cu dovezi neresturnabile pe de altă parte considerând agitația care nesmintit ducea la vărsare de sânge, Bocu și-a retras candidatura

Vă rog însă domnule Rector, să infierați purtarea unor preoți de ai noștri peștoși cari pentru bani, vorba părintelui Vătan, și-au vândut sufletul. În mod perfid s'au purtat cu deosebire părintele Vuculescu din Șoimoș haupt-cortegul lui Vancsó, nu mai puțin frumos s'a purtat și preotul Lurcu din Totvaradia care a încercat și prin Părnești și Lupești a se duce cu agenții jidovului Seidner din Bêrzava cu un om de l'am văzut umblând, părintele Fenlăcean din Szabadhely care antișambra contrariat în sala alegerii, învățătorul Jurcone din Temeșcești care a mâncat și băut. Manifestație națională a fost ziua de ieri și noi putem fi mândri de purtarea țeranilor noștri, flămânzi și imbrânciți, inima lor era cu „Românul” cum, ziceau.

S'a dat apoi o depeșă ministrului-președinte în care s'a protestat în contra atrocităților și a corupției și s'a cerut nimicirea alegerii. Uite, vom face arătare curiei fiind pentru o sumedenie de corupții cu bani, bășuturi dovedite; domnul Vancsó să nu creadă că se va bucura de

mandatul câștigat cu atâta murdărie. Sunt însă siguri că vor face unii cunoștință și cu bobârna.

Am auzit că prin subscripție se adună suma necesară pentru cauziune pentru protestarea alegerii.

Frumos a pățit-o puternicul Vászárhegyi: în Pecica nici Românii nici Ungurii nu l'au votat ci s'a ales numai prin terorismul cumplit, având o majoritate abea de 185 voturi față de Dr. Szalay, kossuthist. Vászárhegyi a scăpat numai cu voturile din Macea, Curtici și Micălaca.

La Bata a căzut ministrul Plösz față de kossuthistul Reich, care a avut cu 19 voturi mai multe.

În Ardeal, la Hermann s'a ales sasul naționalist Dr. Lurtz, la Glimbav Schmidt, la Töök Becse sârbul Pavlovits, la Verbo Valasek, la N. Szombat Slovacul Kollar Márton.

Poporali s'au ales 17, între cari Rakovszky în două locuri.

Kossuthiști s'au ales 53, între cari toate căpeteniile lor.

Ugron a fost ales unanim la Șimleu, după cum au mai fost aleși 4 aderenți de ai săi.

Între Românii guvernamentali sunt Avramescu Pahomie, Mihályi Petru, Vuia Petru și Șerban dela Voila. Dr. Sombati s'a ales din propriile puteri și combătut de stăpânire.

Guvernamentali s'au ales 170 iar în 17 locuri se va face a doua oară alegere.

La Pinczehely kossuthiștii s'au luat la bătaie cu poporali. Au fost atacați și gendarmii, cari au împușcat apoi 4 oameni iar o mulțime sunt răniți.

La Beiuș kossuthistul Barta Ferencz a avut 1032 voturi față de Gajári, care a întrunit 695 voturi.

Ziua a doua.

Sensația zilei a fost alegerea din Jászberény, unde Apponyi era socotit ca căzut față de banfistul fișpan Almásy.

La oarele 11 raportul voturilor era acesta:

Apponyi 801.

Almásy 819.

Primul-ministru avisat de starea lucrurilor, și — zice-se, de presiunile elicei fișpănești a fost foarte revoltat și telegrafic a dat ordin să i-se raporteze amănunțit de ceea-ce se petrece la locul alegerii, de unde nu lipsiau depeșe de plânsori.

Abia noaptea târziu s'a întors rosta norocului în favorul lui Apponyi, și a doua zi, la proclamarea rezultatului votului, așteaptă cu mare emoțiune, Apponyi a fost declarat ales, cu mică majoritate de 43 de voturi.

Dacă însă Apponyi a trebuit să treacă prin această crudă încercare, unde ca guvernamental se găsi în pragul căderii, pe când ca opozițional fusese ales în șir de 25 de ani, cu atât mai dureros a fost atins bătrânul general, celebrul Tisza Kálmán, care în cetatea sa, la Oradea-Mare, a căzut în fața kossuthistului Barabás, întrunind Tisza 824 voturi, iar Barabás 1108, — va să zică, o majoritate de 283 voturi.

Aceasta este încoronarea politicii lui Tisza!

În această zi, au fost aleși, la Sibiu Sași: Wilhelm Bruckner, în cercul I. și August Lindner, în cercul II. La St.-Agota a fost ales Adolf

Eiter, contra candidatului guvernamental Schuler.

Au mai fost aleși naționaliștii: I. Rujiac în Lipto-Sz.-Miklos; Tr. Veselovski, în Szenice; Rujiac, în Lásalo-Sz.-Miklos;

Bilanțul celor două zile este următorul:

	Ziua întâi	ziua a doua
Liberali	170	44
Kossuthiști	53	12
Poporali	17	8
Naționaliști	4	5
Ugroniști	5	4
Afară de partide	7	3
	256	76

In Arad.

Candidați au fost: Primarul orașului, Salacz Gyula, cu program liberal; Müller Károly, kossuthist, și Póor Iános, socialist.

Până către amiază voturile celor doi candidați cresc proporționat; pe la orele 1 Salacz întrece pe Müller cu 100 și ceva de voturi, iar acesta nu-l mai poate ajunge. Socialistul a avut 3 voturi.

Alegerea s'a încheiat la orele 9 seara, rezultatul fiind că Salacz a fost ales cu o majoritate de 475 voturi.

Din România.

Sărbătoarea inaugurării monumentului pompierilor.

Bubuitul tunurilor a anunțat întregii Capitale, Duminecă în zorii zilei, că în Dealul Spirei, acolo unde acum o jumătate de veac 200 viteji oșteni Români s'au luptat ca niște eroi contra a 5000 de Turci, va fi sărbătorită amintirea lor, așa cum entuziasmul unui neam întreg știe să glorifice faptele.

Semnalul că în Dealul Spirei va fi marea sărbătoare a vitejilor dela 1848 a fost dat din zorii zilei de bubuitul tunurilor. Din toate părțile Capitalei, din mahalalele cele mai îndepărtate, bărbați, femei și copii de toată mână, în haine de sărbătoare, veniau în grupe, să vadă pe cei 18 eroi dela 1848 rămași în viață, să vadă monumentul ce s'a ridicat în amintirea lor.

Dela orele 9 nimeni n'a mai putut străbate pe calea 13 Septembrie. Ordinea a fost ținută de d-nii inspeciori Cantunieri și Simonovici și de d-nii Puiu Alexandrescu, șeful siguranței și maior Milicescu, comandantul sergenților de oraș.

Pe ambele trotuare atât din spre Dealul Spirei cât și din spre calea Victoriei se ridicaseră stâlpi provăzuți cu steaguri naționale, iar mulțimea staționa nerăbdătoare.

La orele 9 și jumătate, în sunetul muzicelor au sosit trupele cu drapelul așezându-se astfel: Muzica reg. 4 Ilfov pe strada Mihai Vodă, la stânga școalelor având la stânga școala de infanterie și cavalerie, închizând astfel drumul de lângă casarma Alexandria și str. 13 Septembrie; școala de artilerie și geniu la stânga școalei de infanterie. Compania din reg. 2 Români No. 14 pe strada 13 Septembrie având la stânga compania de pompieri. Celelalte trupe au fost așezate la stânga arsenalului jos.

La orele 10 fără un sfert cei 18 viteji rămași în viață, bătrâni de zile și la trup, au fost aduși în 9 trăsură ale primăriei și așezați lângă monument.

La coborârea lor din trăsură mulțimea izbucnește în aplauze șgomotoșe. Ei sunt primiți de dl C. F. Robescu, președintele solemnității.

Cei de față se îngâmădesc în jurul lor și fie-care caută să smulgă bătrânilor eroi fapte de pe vremea luptei, să scormonească trecutul în veci neuitat, să audă din gura lor pagina cea mai glorioasă a istoriei neamului nostru, să știe cine sunt, să le vadă figurile, decorațiile; totul, în sfârșit. Și bătrânii eroi răspund cu drag, răspund încet cu glasul lor aproape stins de vreme, răspund căpitanul Grigore Petrescu sergentul Stancu Badea, Constantin sin Gheorghe Bunea, răspund cu toții, la toți și la toate ce sunt întrebați.

Di C. F. Robescu pune pe piei bravilor eroi câte o medalie comemorativă

Pe fața medaliai stă scris: Ca Rege al României. Epoca 11 Iunie 1848 ar pe reversă: România, eroilor dela 1848 De lângă tribuna primăriei și până străzile Mihai-Vodă stau înșiruite socișile, etc.

Pe monument s'au depus mulțime coroane:

La orele 10 I. P. S. S. Mitropol primat Iosif Gheorghian, încunjurat înaltul cler, începe oficiarea serviciului divin. O liniște solemnă a domnit în timpul slujbei.

Oficierea s'a făcut în pavilionul primăriei.

Au luat loc în pavilion d-nii D. Sturdza președintele consiliului, ministrii P. Aurelian, Ioan Brătianu, Spiru Haret, Missir, și G. Palade, Eugen Carada, Proumbaru, M. Schina, I. Kalinderu, Costea Comăneanu, B. Bibescu, colonel Obedeș Em. Culoglu, Dr. Cantacuzino, Dr. Radov Costache Bălcescu, I. L. Hovary, G. Tătaranu, Emil Petrescu, Ath. Moscova, generalii Tell, Arion și Oprescu, colonelii Cosma Parfeni, Saegiu, Oscar Niculescu, Nicolonescu, C. Nacu, Ștefan Sibleanu, Ar. Carp etc.

După terminarea serviciului divin pe care acoperă monumentul este ridicat Bubuitul tunurilor anunță momentul sup

Toți își întorc privirile spre monumentul intonează „Trăiască Regele”. Monumentul lucrat de sculptorul Hegel care reprezintă pe Ingerul libertății susținut un brav pompier rănit vestind cu trim sosirea orei redeșteptării naționale a neamului românesc, s'au săpat cuvintele „Luptător dela 13 Septembrie 1848 — Poporul român recunoscător — M. D. C. C. C.”

Timp de 10 minute muzica a înălțat imnul regal. În urmă, bătrânii eroi așezați la spatele monumentului, au fost fotografiați.

Di C. F. Robescu, fost primar al Capitalei, președintele comitetului de inițiativă într'un discurs patriotic a făcut istoricul luptei care a avut loc în ziua de 13 Septembrie 1848 pe dealul Spirei. D-a descris cum ostașii de atunci au arătat măcelăriți de Turci și cum ei au arătat că românul nu pierde dându-ne o Românie liberă și independentă. D-a spus că monumentul este gloriificarea eroilor, că neamului și devotamentul către patrie.

Este de datorita consiliului comunal în special al guvernului liberal care a luat angajamentul la 1878, zice dl Robescu să ridice cât mai curând și monumentul amintirea eroilor dela 1877.

Di Robescu termină oferind monumentul primăriei Capitalei și ministrului ca un simbol al eroismului soldaților români.

Discursul d-lui C. F. Robescu a fost frenetic aplaudat.

Di Bibescu, primar ad interim al Capitalei, mulțumindu-se pentru oferirea monumentului.

D-a face istoricul luptei dată dela 13 Septembrie 1848 și spune că generațiile viitoare trebuie să culeagă învățăturile să fie recunoscătoare vitejilor eroi cari redat România liberă.

Di Bibescu termină cu următoarele cuvinte: Salut vitejia trecutului și speranțele viitorului.

Di Dimitrie Sturdza, președintele consiliului, rostește un entuziast discurs care arată ce este 1848 și cine sunt vitejii dela 1848. D-a spus că epoca aceasta este epoca de redeșteptare a poporului român.

D. Sturdza termină strigând: Trăiască România, Trăiască M. S. Regele, Trăiască Familia Regală.

Deflarea a început apoi imediat după război, în ordinea următoare: colonel Boteanu, comandantul paradei, comandant al reg. 2 de artilerie, muzica reg. 4 Ilfov Nr. 21, intonând imnul regal, 18 pompieri dela 1848, câte doi, cu stors aplauze entuziaste, urmași ai cordon de ofițeri generali, superiori și ofițeri din toate armele, școalele primăriei, societățile și armata în ordine văzută în program.

La orele 11, mărețea sărbătoare s'a încheiat.

Veteranii au fost conduși la Oficiul de război, unde au fost fotografiați în două rânduri și li-s'au servit un prânz.

Pasivitatea noastră.

S'a rupt cu pasivitatea. Cel puțin în cercul nostru electoral Beins, tot ce se petrece o dovedește aceasta pe deplin. Cel ce nu se înjghebează la carul guvernului împing carul kossuthiștilor. Așa nici unul dintre alegători nu se dă îndărăt dela alegere. Dintre clasa inteligentă o parte sunt guvernamentali, alți kossuthiști, și puțin de tot puțin vor fi cei ce vor respecta cu fidelitate acel punct prin care partidul național a decis preste tot abținerea dela alegeri.

Poporul? El nu mai poate fi ținut în trău. Și cum să și poată fi reținut dela alegeri, când o așa vânătoare de suflete nu s'a mai pomenit în acest cerc de când lumea. Guvernamentalul Gajary a ținut să se prezenteze în fie-care cerc notarial, a și făcut-o aceasta. L'a întrecut însă în isprăvuri kossuthiștii Bartha Ferencz, căci acesta s'a prezentat în fie-care comună, să fie fost aceea cât de mică și de ascunsă. Aici a promis apoi, tot aceea de ce știe că poporul are mai urgentă necesitate. A vorbit, firește prin talmaci, popoului în inimă, a prins mână cu femeii și chiar cu copilașii, ce erau la pieptul mamei lor; erau măgulii de Domnul deputat.

După toate acestea nu e mirare că Domnul Bartha a fost în tot locul viu aclamat.

Vorbă e că Gajary va cădea și că Bartha kossuthiștii va ești biruitor, când apoi, precum se știe, cei cari îl partinesc vor primi ca satisfacție: Dreptul liber de pășunat, dreptul de a ferbe rachiu etc., etc. Nu e teamă însă că această apucătură a corteșilor kossuthiști, va deveni fapt numai atunci, când nici Bartha nici cel ce îl preamăresc nu vor avea dinți în gură.

Alcun unguri, mai ales cei din Tarkai (Tarkány), cari necontenit corteșesc, asigură pe „fratze rumun” cumcă așa vor fi toate, cum ei pun făgăduș. Dar noi ne întrebăm: oare deputații Gajary și Bartha, vor mai veni în cești cincii ani să strângă mână cu româncele? *al/a.*

Floarea.

Spicuț verde de săcără,
Văzut-am pe mândr'aseară:
Ea e floarea floriilor,
Și mândruța mândrelor;

Grâu frumos crescut în luncă
Mândră, când dorul te apucă,
Pier'ți și acul din mână
Dar' nimic să nu-ți rămână
Fără floarea salomie
Și badișul din junie.

Frunzuliță de stejar
Am mâncat cu mult amar
De când mândra nu mai vrea
Să mai fie draga mea,
De-ai fi, steaună, vorbitoare,
Cum ești de luminătoare,
Eu dragă te-aș întreba:
N'ai văzut în calca ta
Pe florica scumpa mea?

Ear' de-ai văzut-o'n poartă stând:
Vântul țăruș ei suflând,
Fața-i rumenă bătând,
Buzuțele-i sărutând,
Ochi-i negrii lucrând,

PARTEA LITERARĂ.

Simion Cismarul. ✓

Intr'o carte veche, scrisă latiniște, am cetit odată o poveste a unui călugăr care voia să ajungă sfânt și se străduia, după mintea lui, să umble în cărările Domnului. Sfirșitul povestii mi-a plăcut așa de mult și mi-a rămas în suflet, încât mi-l aduc aminte fără să vreau, de câte-ori ved prin București, vizitatori de cărțile cu „vieți de-ale sfinților”, stând pe la colțuri de stradă.

Și pentru că socot că povestea asta are într'insă multă învățatură, am să v-o spun și d-voastră. Nu mă îndoiesc, că veți afla ce e frumos și adevărat într'insă, căci mare adevăr cuprinde, ear cel ce-a scris-o a fost un episcop luminat și cu carte multă.

Un preot tiner odată, care avé o mamă săracă, văduvă cu șapte copii, simțind în el chemarea de-a se face sfânt, și-a lăsat mama și frații și s'a dus în pustie. Singur acolo, se hrănea numai cu puținele rădăcini de buruienți ce le găsea și trăia într'o peștera. Toată ziua se închina și cetia psalticea și cărțile sfinte; avea gândul numai la Dumnezeu și era străin cu totul de toate cele lumești. Noaptea se culca pe spini, ca să nu poată dormi, și veghia ast fel mereu și cetia sfintele rugăciuni de câte nouă ori pe noapte. Și așa un an, doi șapte încât slăbise de era numai pe și oase. Dar credința lui, cea nestrămutată îi da tărie să meargă înainte. Dacă s'abătea din întemplantare vr'un om pe-acolo, când îl vedea sfântul se ascundea în peșteră și nouă zile se spăla și se închina ca să se curețe de păcatul său, căci și-a spurcat ochii văzând un păcătos.

Și s'a întemplantat, că a auzit mamă sa unde îi este fiul, și a venit la el să-i spue că moare de foame cu copii cu tot. Dar sfântul a alungat-o de la el cu pietre, și credea că nu mamă-sa o femeie care a venit la el, diavolul care a luat chipul mamei sale, ca să-l ispitească și să-l abată. Și așa mamă-sa a murit de săracie, frații sfântului au perit de foame pe drumuri, căci erau mici și fratele lor,

sfântul, avea alte griji mai mari decât să-și ajute frații.

Și dacă după vreme îndelungată, sfântul ajunsese așa de aproape de Dumnezeu, încât Dumnezeu i-s'a arătat într'o noapte aievea, și i-a stat înainte. A căzut sfântul în genunchi și s'a rugat de Dumnezeu, să-i dea un semn și să-i spue dacă jertfa sa e bine primită. Ear Dumnezeu nu i-a răspuns. Atunci a întrebat sfântul, dacă este un om și mai bine văzut decât el pe lume, și mai vrednic de-a ajunge în raiu, ca să meargă la el și să-i urmeze pildele și învățatură. A răspuns Dumnezeu atunci: „Este unul. Du-te și caută-l, e cismarul Simion din Ierusalim.”

Și-a încins cu sfora coapsele sale și a plecat sfântul din pustie ca să caute pe Simion cismarul, care era cel mai plăcut om în fața lui Dumnezeu. A ajuns în Ierusalim și a întrebat de Simion. Il cunoșteau toți, până și copiii... Deci l'au îndreptat oamenii la Simion, în marginea orașului. A intrat sfântul în casă, dar nu puté de mirare, că vedé în casă copii mici și o femeie. Nici o urmă de sfânt. Ear în mijlocul odăiței mici, vr'o patru calfe coseau cisme și cântau, ear stăpânul lor între ei. Cânta și el, dar nu cântece bisericesti.

„Eu caut pe cismarul Simion”, zise sfântul zăpăcit către ai casei cari se opriseră mirați și să uitau la străinul cel slab și bărbos. „Eu sunt”, răspunsese cismarul, un om în puterea virstei, frumos, voinic și vesel, și apropiându-se de călugăr îl sarută mâna și-l pofti să șada.

„Eu credeam că ești călugăr”, zise sfântul „și am venit anume să te ved și să urmez pilda vieții tale”, „Nu sunt călugăr, răspunsese cismarul, uite am nevastă și șase copii, și muncesc pentru ei să-i cresc și să-i fac oameni de omenie.

„Te închini tu mult, Simion?” întreba călugărul. „Duminecile și sârbătorile” zise Simion. Acestea sunt zilele Domnului și mă închin cu smerenie ca tot creștinul. Celelalte zile ni le-a lăsat Dumnezeu pentru muncă, ear eu am pentru cine să muncesc.

„Dar poate te închini mult noaptea”, zise călugărul tot mai mirat. Simion cismarul a început să rîdă.

„Noaptea? Bine, omule, noaptea dorm, căci sunt obosit, și Dumnezeu de-aceea a lăsat să fie noaptea.

„Atunci ce faci tu ca să fi plăcut lui Dumnezeu, dacă nu te închini?” — „Eu nu știu, răspunde Simion, dacă sunt plăcut ori nu înainte de Dumnezeu, și nici nu știu ce-aș face ca să fi plăcut. Muncesc pentru băeții mei și din puținul ce-mi prinosesește ajut pe săraci, nu iau num le lui Dumnezeu în deșert și ascult de legile țării, laud pe Dumnezeu că mi-a dat putere să pot trăi pentru alții și mă bucur de viața ce mi-a dat o cel de sus. Cinstesc pe toți oamenii vrednici și cu frica Domnului, ca să fiu și eu cinstit de ei, am milă de cei străini, nu asupresc pe cei mai slabi de cât mine și iubesc pe de-a-proapele meu. Atâta știu, atâta fac.”

Călugărul n'a mai zis nimic, și-a luat toiagul și a plecat. Povestea nu spune unde, dar poate că din pustie veni, și în pustie s'a dus.

G. Coșbuc.

Fugi drace că vine ungueroaica sau Cum s'au început descântecile.

— Legendă. —

Un fecioraș român intrase servitor la un boicotan ungur, într'un sat unguresc. Harnic și sîrguincios, căci lucra în locul a trei unguri, ear' de mîncat mîncă pușin. Ungurii îl căzú la inimă feciorașul. După ce îl serví un an întreg îl zise: Ioane, puțin îmi pasă, că tu nu ești Ungur, deși ești de o viață cu mine și noi Ungurii, mai-când n'om pué mîncă în pace amtr'un bhd, caut însă ca ești om, care nu fugi de lucru, ci l' ai pînzi de unde e mai greu și l' ai sfîrși și la capătul cel mai ușor. Drept aceea îți spun, că mie foarte m'ar plăé să'mi fi ginere; umbă dar' pe lângă Șarica mea, și de l' poți fura mîna de a ta, binecuvîntarea mea peste voi!

Ioan era flăcău nu glumă, știt coliea stejar și nu carpîn, și harnic și frumos. Șarica, în seare se putea uita, dar' între ochii lui cel negri nu, că de se uita murea de drăgul lui.

La două săptămîni, după vorba ce o avu cu ungurul, le-a fost nunta, ear' după nuntă soarii fetei dădură zestrea, cu care el plecă către satul lui între românime.

Și pe badiul așteptând,
Spune i steaună lucitoare:
Că'mi e dor de Floare tare
Și mă doare inima
După Floarea dragă mea.

Sava Ștengariu

Poesii populare.

Bade, pentru dămnata
M'am topit ca cănepa;
Bade, de doruțul tău
M'am topit ca în'n tîu.

Sedeți foto pe ganci,
C'om veni și după voi,
Când vor fi paștile Jui.
Cu șose boi tojugați,
Când vor fi paștile Marti.

Nu veni, bade, la noi,
Că mama nu-ți o da boi;
Ci te du la cea găzlacă,
Da și-o da doi boi și o vacă,
Și locul de peste apă.
Locul apa l'a mîncea,
Boii cănil i-or mîncea,
Tu cu hăda'i rămănea.

Culese de: *George Cristoiu, Jane;*

(Din Iertaf).

Bate vîntul Dunărea
Vine'm dar de unde-va,
Dela lună dela soare
Dela fete iubitoare,
Dela lună dela stele
Dela iubitele mele.
Foae verde de polin
Rău e de omul străin
Căci tiner ajungi bîrban,
Rău e de omul pribeg
Mi a plăcut mult în pădure
Să beau vin și să mînc mare,
Dar' singur nu'mi prea place
Ci cu mândr'ăstăturea,
Am o mândră care'm place
Dar' dușmanii nu'mi dau pace,
Pot dușmanii și crăpa
Căci ea tot va fi a mea.
Foae verde de pe munte
M'au mîncat căzazuri multe,
Căta earbă i pe un plai
Câte flori în flori în mai,
Câte gînduri la fetițe
Câte flori pe poenițe
De ederi și tîmăițe,
Măndruică din alt sat
Mult dor în mine-și băgat
Ochi'i ței întunecați
M'or levit pîn' la fcați,
Doru-l dor la cel om

Care doarme când li somn
Dar' al meu dor e turbat
Că n'am pace nici în pat
Mă tot duce și m'aduce
Pînă dau de gură dulce.

Culese de: *A... Tepeanu*

Limba paserilor și a dobitoacelor.

— snoavă. —

Trăia odinioară într'uc sat oare-care un plugar, pe cât de bogat, pe atît și de cinstit. El avea numai un singur copil ca de vr'o șapte-opt ani, acesta era singura lui mîngîiere și nădejdea în vreme neputințelor sale. Toată grija și-o puse deci omul nostru, ca să dea copilului său o creștere cât de aiocasă; drept ce îl trimise la școală, ca să învețe toate de câte numai are lipsă un om, ca în viață să fie folositor atît familiei sale, cât și omenimii și pe lângă aceea să fie și plugar vrednic și și om ve-tit. La școală înveța el multe de toate, dar cu deosebire îl plăcea să învețe cât de multe limbi și le și înveța cu mare ușorătate, încât toți se minunau de priceperea lui. Când copilul ajunse la vîrsta de 20 de ani tatăl său îl aduse dela școală și-l dete boii și plugul la mîns pentru-ca să se dedee la munca cîmpului, căci plugar voia tatăl său să-l facă și nu altă.

Șarica, ajungând între Români în curtea vreme se împrieteni cu toate obiceiurile lor, numai cu postul nu se putea împăca.

— Știi ce Ioane, zise ea bărbatului a săptămâna cea dintâi a postului mare.

— Ce? întrebă el.

— Cât va ține postul să ținem felit naș mic din clisă, și eu cred că și cu stăta se va îndestula Dumnezeu.

Intr-o zi din a doua săptămână a postului, ca să ajungă la zălce ungheroaica, zise bărbatului: Injurgă boii ia car, să ne ducem la tata, căci bietul e în ceasul morții.

Românul ace cum îi zice muierea, că nici el nu fi voit, ca socrul său să moară așa numai așa, fără ca să se ierte cu el. Dar în drum muierea lui începuse cu alte vorbe: că ea de vrea să piară de foame trebuie să-și părăsească casa și să meargă la părinți...

Ioan, om înțelept și așezat, care nu era din ogașul celor ce ziceau: astăzi hui mână nu-ți, și care ținea cu sfințenie la post căci suntem în sfântul post...

— Ba tu ești prost! îl întrerupse ea. Auzi mă, ești prost, habăduc, bun de legat. Și apoi începuse pe ungheroaica a-l injura și a-i blăstăma vieța și strămătăta lui cea românească. Dator însă nici el nu-și rămasse, că după ce văzu, că cu cele bune nu-și chip și modru să o mulcomească, apucă un răstău de corn din jug și mi-o croi pe românește până-ce în cele din urmă cu jurământ încă s'ar fi jurat că va posti. Dar Ioan nu-și credea vorbilor, ci într'una zicea lovind-o cu răstăul: na clisă în post!

Ungheroaica în cele din urmă, văzând că nu mai slăbește cu băștile, începuse a blăstăma zicând: ia-ți drace de pe mine, că eu voesc să merg la tine.

Românul când o auzi pomenind de satana, își făcu cruce, dar „Uci-gă-l crucea” ca din fundul pământului se și ivi între ei, pe ungheroaica și-o puse după cap și haide cu ea, ear' Românul voios că a scăpat de ea, își întoarse carul înapoi către casă.

— A ta să fiu în vece zise ea satanei, văzându-se la el după cap, că astfel de bărbat îmi trebuie, pe care să pot cășeri ca pe un măgar blând. Dracul se rușină, căci, ungheroaica prea mult îl înjosi cu vorbele ei.

Ghi bărbate, ghi, ghi, ghi,
Nevoia te calce — aci,
Ghi, ghi, ghi, în lung la drum
Nevoia te calce-acum,
Ghi, ghi, ghi, până și-ți bine
Să nu mă apuc de tine.

La vr'o doi—trei ani după această feciorul să căsători cu o fată din o familie mai săracă, care însă era una din cele mai cinșite și de bun nume din tot satul, și nici că sa înșelat, căci tinăra femeie era harnică, muncitoare, ascultătoare și pe deasupra religioasă, cum rar poți găsi. Deși acum feciorul putea să fie liniștit și să se simtă deplin fericit, totuși de multe ori se vedea pe fața lui neliniște și norii de gânduri, părea că-l neliniștesc. Tatăl său încă de mult băgase de seamă, neliniștea ce acoperea fața fiului său, dar tăcu și tăcu mult timp fără a-și arăta pe față cătuși de puțin temerea ori îngrijirea sa. Dela o vreme văzându-și unicul său copil tot cu față tristă nu se mai putu răbda ci grăi copilului astfel:

— De multă vreme te văd tot supărat și năcăjit și nu pricep ce durere ai; spune-mi ce neliniștesc, și eu voiu face tot ce mi stă în putere ca fața ta să fie eară și veselă și inima mea să nu fie așa de sbuciumată?

Copilul stete puțin pe gânduri, se părea că luptă întreg lăuntru său cu cugetul să spună ceea ce-l ardea inima, ori să tacă. Tatăl bine băga de seamă sbuciumarea din lăuntru a fiului și chiar pentru aceea o clipă nu-și luă ochii din fața aceleia, ci-l privea și mai departe și poate mai

Zicea ea lovindu-și cu călcăiele cismelor în piept. Dracu fugea, cum fugea, dar pe semne se urse, căci scosese de ostent că era o limbă de-o trăgea după el.

Ajungând într'un desig de spint, dracu o rugă să se dea jos de pe el, că mai departe în-o poate duce. Ungheroaica nu-și ascultă, ci își încheștă brâncile în părul lui cel stufos, da-și ciupeli, da-și ciupeli, până-ce nu-și lăsa ci unni fir de păr pe cap.

Ce să facă dracu? Făcu un înconjur, până ce în cele din urmă ajunse înaintea Românului, care chiar era să intre în satul lui. Românul neștiind ce vrea dracul, luă earăși restel în mână, ungheroaica cum îl vede, sare din spatele dracului, și o luă, oameni buni, la fugă, de nici cu iepurii n'ai fi ajuns-o „Uci-gă-l crucea” drept mulțumită îi zise: Creștine! pentru-că mă scăpași de ea, nu știu cum să-ți mulțămesc, dar ca să nu-ți rămân dator, du-te la împărăteasa craiului verde, că aceasta călcând în urma mea a căzut greu bolnavă și ru este doctor pământean s'o vindece; tu însă ascultându-mă o poți vindeca și astfel te poți face om vestit și bogat mare.

— Ce să fac? întrebă Ion.

— Eu voiu sta la căpătâiul ei, zise Satana, tu cu un fir de busuioac fă peste patul ei semnul crucei și zi descântecul acesta:

Fugi drace necurate
Că sfânta cruce te-a bate,
Lasă pe bolnava în pace,
Că ei de tine nu-ți place,
Du-te tu în codrii pustii
Și la ea să nu mai vii.

Românul se duse la curtea împăratului verde, căruia îi spuse scopul venirii lui.

— Bine, zise împăratul, dar de n'o vei vindeca, capu în loc nu-ți-a mai sta.

Ion cum văzu pe împărăteasa și pe dracul la căpătâiul ei, luă un fir de busuioac de lângă părie, face cu el semnul crucii peste patul împărătesei și începe descântecul:

Fugi drace necurate.

Căci sfânta cruce te-a bate.

„Uci-gă-l crucea” cum auzi de cruce să și făcu nevăzut, ear bolnava împărătească ceru să i dea ceva de mâncare, căci începe a se simți mai bine.

Împăratul drept mulțumită îi dote lui Ion o pungă mare tiesită cu bancnote de 1000 de zioți, și-i zise: că la curtea lui ori când va avea intrare.

Ion îi mulțumi frumos pentru darul ce l căpătă, își luă rămas bun de la ei și se duse acasă.

La lună îi veni o știre prin șuerul vântului ca să meargă până la împăratul, căci e bolnav de moarte.

întrebător ca mai înainte. Atăta privire stranieă nici că a mai suferit el vre-odată dela tatăl său, deci nici nu răbdă mai mult căci prea se simtea aprins de aceea privire, ci zise:

— Iubite tată! Nu știu să-ți spun ori să tac, căci cugetul ce precum vâd, ai știut că mă face liniștit acum de multă vreme e un așa fel de cuget, ce nu cred ca să-l văd vre-odată împlinit. Știi bine, că eu iubesc foarte mult să învăț felurite limbi și multe am și învățat până acum, mi-a trăs-nit însă în fire să învăț limba păsărilor și a ferelor, și nu știu de unde să găsec un om, care să mă poată învăța și chiar din asta pricină sum atât de îngândurat și ziua-noaptea neliniștit.

— Dacă asta e năcasul tău, apoi iată îți dau bani de drum și cearcă-ți omul, doară îți vei alina năcasul, ce de atăta amar de vreme te tot munceste. Una însă îți spun, că eu deși, cum mă vezi sant hărăn și azi măne aștept pe arhangelul să-mi ia sufletul, dar de așa una, să fie adevărat om, care să știe limba păsărilor, nici nu am auzit; poate însă, că tu vei fi mai norocos și vei și da față cu un atare, deci mergi cu pace.

În ziua următoare copilul era pe drum. Merse el așa cam îndoiat, cu gândul la nelinșdă, cale de vr'o trei zile de vară, când

Ion într'atâta vreme uitase descântecul. Intrând la împăratul Satana rînji din dinți către el, ca și cel ce nu se teme de nimic, și cu atât mi puțin nu de Ion, care și-a uitat descântecul. Ion luă un fir de bosioc și începuse:

Fugi drace...

Că vin și te-or bate

Dracu rise cu hohot. Ion ce să facă, cum să-l fugărească pe dracu căci descântecul îl uitase? Ca din bun senin își aduse aminte de pățania dracului cu muiera lui, deci începuse:

Fugi drace până ai pace,

Că vine cine nu-ți place,

Fugi, d'aci nu mai veni

Că și ungheroaica-ți aci...

Nu-i trebui Satanei mai multe. Cum auzi de ungheroaica, o luă la fugă, ca nu cumva să dea de el la împărat. Împăratul se reținându-și, pe Ion îl făcu doctor de curte, dar de descântat mai mult n'a descântat nimănui, căci până a trăit, Satana nu l'a făcut gălceavă. Antoniu Papp.

Intimpinare.

Di Ioachim Munteanu, învățător în Beba vechie ne trimite o lungă întâmpinare privitoare la corespondența ce s'a publicat despre adunarea Reuniunii învățătorescilor ținută în Timișoara.

Nu o putem publica întregă. Dăm însă dintr'înșă esența:

Eată cum d-asa apostrofează pe cei 20 colegi ai săi cari ni-au trimis corespondența: „In cotețe ați trebui, ca să vă cunoașteți colegii și pe cei asemenea vouă”. Ear despre admirarea sa față de cel dela „Controla”, scrie:

„Un Maglaș, care nici vârful țipelului nu își șterge de nasul vostru. — om cu pregătire, scrietor bun — vei, fără a-l cunoaște, prin instincțul vostru animalic și cultura vă proastă, îl porecliți de „părlitul de Maglaș”.

„Un Bărcean, pe care voi îl duce-ați pe spelele voastre, (cel din tractul Timișoara da! Red.) pela toate intrunirile de învățători, pentru-că să vă ridice nimbul învățătoresc, se vă protejează prin foș, se scrie despre soartea învățătorilor și ameliorarea ei, astăzi îl porecliți de „burtea”, „Mufti” etc. numai din incidentul relațiilor rele ce există între deusul și alți oameni a căror grație voiți să o câștigați”.

Ni-să pare că e culmea curagiului; să laude niște neșterbici cari zilnic injură pe episcopul Aradului!

De altfel mai zice:

„Nu neg, că chiar și pe mine m'a scandalizat strigătele unor colegi inspirăți de dușul lui Ifig, dar fiecare face așa după-cum îi taie capul, pe mine nu mă împoartă purtarea altora.

a treia zi de cătră sară numai ce se pomeneste într'un codru des, ce părea că numai are margini. Aci drumul se împărțea în mai multe drumuri unele mai rele și mai înguste și neunblate ca altele. Neștiind pe care se apuce și mai fiind și sară, copilul nostru se hotărî să doarmă aci la răspântii. Își făcu foc, dar foc ca în codru și se puse să guste ceva, că era flămând biesor. Era chiar vremea, când ziu se lupta cu noaptea. Un om, care eși din un tufiș, se apropia cu pași liniștiți de cel care ședea lângă foc, adevărat de copilul care abia isprăviad cu mâncarea, să și dăduse în măsura gândurilor, încât nici nu auzi pași celui ce se apropia.

— Sară bună și odihă curată poftose zise nou venitul apropiindu-se de foc și el

— Mulțămesc D-tale, răspunse copilul ca treit din somn. Piacă și odihnește și d-ta lei cu mine, să mai vorbim, și dacă vrei să și dormim la olaltă aci în noaptea asta, căci tot e mai bine doi decât unul singur. Nou venitul nu aștepta imbiete multe ci se așeza jos pe pajște lângă foc. Vorbiră ei multă vreme și de multe de toate Dela o vreme însă începură a se întreba unul pe altul că de unde vine și ce umblete umbli. Când copilul nostru sprse că el umbli se aște pe omul, care l'ar putea învăța limba păsărilor și a ferelor, atunci nou ve-

Din Banat.

O zală a lanțului început!

Stimate d-le Redactor!

În foaia „Tribuna Poporului” ce bine voită a o redigia la Nr. 145 a. c. u corespondent anonim, dar deplin cunoscut a relațiilor locale, v'a trimis un raport unde descrie decurgerea „Nedei” la Oravița-rom., ținută la st. Profet Elia; amintind de cele 2 coruri populare în seara sâpomenitei zile. Corespondentul necunoscut după părerea generală a celor nepreocupate a servit publicului, cu date obiective și sincere, nimic nu-și detrege din merit în pregiurarea ce arată și combato nnel slăbiciunii locale, precum: necercetarea bisericii și abaterea poporului dela datini vechi, aceea o face pentru emandarea răsului în viitor, din iubire către neam românesc. — Nu astfel cuprind lucrul curatorul bisericii gr.-ort., care în focul mâniei ce a cuprins o din cauza necunoscută și condamnabilă, în răspuns, seu publicat în Nr. 157 în loc să combată cuprinsul corespondenței, ori în loc să combată pe autor; plin de răutate și învidie să descarce în publicitate, pe poporul gr.-cat. din Oravița-rom. — Pe gr.-catolic îl face indirect responsabil pentru raportul publicat și pentru nesuccesele petrecerilor lor. — Ori și-care cetitor poate afla îndăcât nou sens să cuprindă în excepționare făcute de el la adresa gr.-catolicilor — „ca corligionari gr.-cat. la ruja noastră găsec timpul și ocaziunea să dea concertul mai încolo „cu toate aceste o femeie gr.-cat. intră în curtea bisericii fără să plătească etc. tot atatea lucruri de necrezut. — Dar se presupunem casul că în adevăr om care femeie a abusat de regulile bună cuviințe, și a călcat disciplina, prin faptă aceasta a comis abatere și trebuia pinala regulamentată, dar nu să atace calumnieze toți confesionaliștii gr.-catolici din Oravița-rom.

În toată afacerea cu rivalitatea presupusă numai atăta este adevărat, că s'erbătoarea Profetului Elia ambele biserici s'erbează hramul, — și nu exclusiv numai cel gr.-ort. — ear' după prânz să ține joc în curtea bisericii gr.-ort. unde participă tot publicul fără deosebire confesională. Seara să ținu concertele separat, parte pentru îngustimea localurilor, parte pentru

nitul începu a rîde de cugeta-i, că a nănit nu alta. Copilul se uiă numai la el, de zis nu știe ce să zică. Dela o vreme totuși îndrăcni și zise:

— Doară ești chiar D-ta acela, de care caut eu.

— Ai nimerit-o — zise nou venitul.

— Apoi ce ceri să mă înveți și mine?

— Nimic altă decât să juri cu păca care e trupul lui Christos, și cu s'area, care omul nu poate trăi, puse pe capu-și înghinanchi, cum că tu nu vei spune nimic, că și limba păsărilor și a ferelor, de nici nu vei învăța pe nimenia nici pe prun tăi aceea limbă, și apoi te ciu învăța.

Copilul întârî cu jurământ tot ce p' nou venitul, ear acesta luă d o smăla (nuea) de Sânger, ce o avé pusă lângă stălești de trei ori lucetinel capul copilului, apoi peri că roua zicând: Ai jurat, g'iji să mori!

Din clipa aceea copilul pricepea ce ce spuneau păsările în ciripitul și cântecul lor, și dobitoacele în sbieratul lor. Zorii zilei următoare îl găsiră pe drum. Nu putea face însă drumul către casă așa cu spor, căci ici ascultă cum o mierla plânge și vaietă, că și a perdat puii lui

menținerea datinei și din alipire către meșamintele proprii. — Se provoacă la cazul *dela zăpostii* și afirmă că gr.-cat. stau în drum ca să desmințescă pe public de a participa la petrecerea lor. — Te desfid de autor al corespondenței cu răspunsul și te recer! Să-mi spuți dovezi de casuri concrete, pentru-că după cunoștința noastră generală, poporul gr.-cat. nici când n'a demonstrat contra petrecerilor voastre, nici ca indivizii singuratici și nici ca corporațiuni.

Până-ce vei produce răspunsul, să-și aducă aminte dlul șef al epitropiei de cazul următor. La balul bisericii gr.-cat. aranjat la „Împăratul Austriei” cu scop filantropic, D-ta ai adunat coriști gr.-ort. și demonstrative v'ăți petrecut la pocale în sala de jos, când gr.-catholicii țineau balul popular în sala de sus a ospătăriei.

Vă întreb făcut-am noi us de răspuns la aceasta provocare? Nu! Ci din contra la proxima petrecere arangeată de D-voastră, mai mulți gr.-cat. au participat în frunte cu Multonor. domn protopop local. Astfel stau în realitate lucrurile la noi și nu după-cum le înșală invidia și răutăcioasa pismă a unora. — Să vedem cum s'âm cu petrecerea concertului dela sf. „Elia” a. c.

În trecut totdeauna a fost datina prefăcută în lege, că noi gr.-cat. să s'âm — la „Împăratul Austriei”, car' gr.-ort. să s'âmbeze la „Coroana Ungariei” — concertele lor — dovadă invitarile din trecut a ambelor coruri, ce sunt acte de valoare publică. — În anul acesta cu abateri dela us, ne-ăți prevenit și ai condus sala dela „Împăratul Austriei” ear' noi am rămas cu sala dela „Coroana Ungariei” spre mirarea chiar și a birșagilor cu arănda. — Dar' nu numai acum, ci aproape totdeauna D-voastră domniți situațiunea prin majoritate și prin legături de prietenie, — dacă cu toate aceste toți recunoașteți, și vă cășiți în publicitate spre blamagiul propriu, că petrecerile noastre vă contra balansează, aceea provine dela împregiurare că la petrecerile noastre publicul află distragere, ordine și disciplină; până-când la petrecerile aranjate de D-voastră aproape totdeauna publicul rămâne scandalizat, prin incidentele produse de membrii actuali ai epitropiei. — Aici zace răul care ar trebui sanată, aceste sunt motivele pentru cari publicul se înstrăinează de petrecerile D-voastre, ear' nu presupusa înfrățire externă, isvorită dela gr.-catholic.

Datorința cărțurilor noastre este să lumineze și conducă poporul la morală și

la consolidarea caracterilor, ear' nu ca să-și corumpă și ruineze cu sfaturi și învățătură de desbinare. Răul să află sădit în om dela naștere trebuie estirpat, dar' nu alimentat. — Observ dlul autor al răspunsului din Nr. 157 care cu multă perfidia au abusat de încrederea curatorului, că era mult mai bine și mai mare serviciu făcea cauzei, dacă în loc de corespondențe tendențioasă, s'fi dat sfaturi înțelepte acelora cari i-au reclamat ajutorul. Dl șef al epitropiei s'și noteze că merge pe departe în îngâmfarea lui, și pe viitor să fie mai scrupulos față cu ceea-ce subscrie pentru publicitate; decare ce invidia aruncată între frați este păcat care strigă pentru răsplătă la ceriu. — Ce privește împregiurarea că autorul raportului este declarat de răutăcios, aceea este grija și treaba respectivului autor, nouă cu totul necunoscut.

Sperând die Redactor că ospitalitatea promisă — cu plăcere — la închirierea acelei corespondențe, ne va împărți și pe noi de favorul pentru publicarea acestei corespondențe.

Cu distincă stimă fiind rămân:
În Oravița, la 12 Septembrie 1901.

Pentru toți.

Din Ardeal!

De pe „Hărtibaciul”!

Cu mare dor am așteptat cel de pe Valea Hărtibaciului seara de 16/29 Septembrie a. c., căci era vorba de un fel de sărbătoare, de care ne-a făcut des, parte de când este între noi—Dl. I. Paicu vrednicul și mult laudatul de toți oamenii cuviincioși, învățător în Agnita. — Pela 3/4 8 oare, sala cea mare dela Hotelul din Agnita e plină de lume — mai mult românească — albă la haine ca și la inimă. — Așteptam cu un dor ferbinte ridicarea cortinei.

Se ridică cortina: Apare dl Paicu între aplause și cântă în chor 2 cântări bine și precis. Urmează 2 piese teatrale ale căror persoane actore au fost: A. Savu, V. Părău, L. Bunea M. Michail, A. Michail și E. Armean. Apoi C. Radu, I. Tomuța. A. Hurdubețiu, G. Hertzogă, S. Drăgan, V. Varga, I. Muntean, Păcurar și dl inv. Paicu — Foarte bine și corect sau produs — în

scurt zis — toți și toate. Laudă lor! În special a excelat cu deosebire d-na A. Savu, în rolul Ingerului și Safticeț D șoerle: V. Părău, L. Bunea, M. Michail, apoi C. Radu și I. Tomuța, pentru care predare au fost viu aplaudați.

Pe dl Paicu nu-l mai laud, ci las să meargă vorba bună din gură în gură despre D-sa. Numai una caută s'o spun, căci aceea o simț chiar acum când scriu aceste șire: Și astăzi mă doare pieptul cât am rîs de predarea prin dl Paicu ca țigan și al lui C. Radu ca vâcar a anecdotei de Speranță „Țiganul Împărat”. A produs un haz, care nu se poate descrie; ear' cântarea executată solo de M. Michail și cor zicând „Noapte bună” celor bătrâni „Voie bună” celor tineri ne-a dat semnalul de fineire a producțiunii.

A urmat apoi joc românesc în toată puterea cuvântului până în zorile zilei.

Visul.

H A Z.

— D-nă, — zice camerista, — dl Gentilescu te roagă să postești la telefon că are să și spuie o vorbă.

— Ține deschisă comunicația, până îmi schimb rochia. D nul țsta ar observa numai decât că sunt în „neglijé”.

PARTEA ECONOMICA.

A XII-a expoziția de vite

aranjată de „Reununea română de agricultură din comitatul Sibului”.

I. PROGRAMUL

expoziției de vite, ce se va ținea Duminică, la 15/27 Octombrie 1901, în comuna Ilimbav.

1. În scopul de a înainta economia de vite, „Reununea română de agricultură din comitatul Sibului” va aranja la 14/27 Octombrie 1901 în comuna Ilimbav o expoziție de vite împreună cu distribuire de premii în bani.

Expoziția se va mărgini de astădată la vite cornute cu excepțiunea caprelor.

2. Expoziția se va ține în ziua amintită, începând dela 9 ore înainte de amiază

și până la 1 oră după amiază, când va urma premiarea.

Expoziția se va ține pe locul numit „Lunca din capul satului”.

3. La expoziție nu se primesc decât vitele locuitorilor din comuna Ilimbav, Chirpăr, Marpod, Sărăuș, Fofeldea, Homan, Țichindeal, Noerichiu, Alțina și Bendorf.

Pentru vitele aduse afară de Ilimbav se cer pașapoarte în regulă.

Cerând trebuința, proprietarii au să dovedească, că au ținut înșiși vitele în timp de 3/4 de an cel puțin.

Oile trebuie expuse în grupe de cel mai puțin 3 capete; altcum nu se premiază.

4. Primirea vitelor în expoziție se face prin comitetul aranjator local, care va publica din parte-și dispozițiunile luate. — Comitetul poate refuza primirea, însă numai din cauze binecuvântate.

La fiecare vită respective grupă de oi se alătură o tăbliță s'au bilet, cuprinzând numărul curent, etatea vitei și numele proprietarului.

5. Esponenții sunt îndatorați a purta înșiși grije de vitele și ale da hrana trebuincioasă.

6. Se vor distribui douăzeci-și-nouă de premii în suma totală de 200 cor., datorite de comitatul economic a comitatului Sibiu, și anume se vor distribui următoarele premii:

Grupa I. Bovine de prăsilă (rasa indigenă și străină).

a) tauri de 3—8 ani: 1 premiu de 16 cor;

b) vaci de 3—8 ani: 1 premiu de 12 cor., 2 premii de câte 10 cor., 1 premiu de 8 cor. și 1 premiu de 6 cor.;

c) junci, junce și tăurenci, de 1—3 ani: 1 premiu de 10 cor., 2 premii de câte 8 coroane și 2 premii de 6 cor.;

d) vișii și vițele de 1/4—1 an: 1 premiu de 8 coroane, 2 premii de 6 cor. și 2 de câte 2 cor.

Grupa II. Oii de prăsilă.

a) berbeci de 1—5 ani: 1 premiu de 10 cor. și 2 premii de câte 8 cor.;

b) noatini din 1897: 1 premiu de 6 cor. și 2 premii de câte 4 cor.;

c) noatine din 1897: 1 premiu de 6 cor., 2 premii de câte 4 cor. și 1 premiu de 2 cor.;

în frageda etate striviți de mâinile copiilor aburdalnici, dincolo o turturică își plângea soțul pierdut; în alt huceag o pitulice își afădea soțul necredincios, ear' perpelița striga din răspuțeri să și adune fiu risipiți prin ierburii, sfătuiindu-i să știe și priceapă șteitul coasei și blăstămând inima păgăușă a cozașului, care și în vara trecută i-a prăședit toată familia. El curios toate le asculta și încă cu mare băgare de seamă. Nu-i plăcea însă ca cântecul priveghitoarei, ce în cântecile-i dulci și plăcute li spunea povesti din vremuri vechi de oameni mari și vestiți, de cetăți tari și puternice, cari au fost atât de viteji și cetățile atât de tari, încât nici smei nu le-au putut cuprinde; tot ca cântecul priveghitoarei li plăcea și al ciocărliei, care într'una cânta laude lui Dumnezeu. Nu e mirare deci că abia a noua zi dela plecare ajunsese acasă. Aci afla jale mare: tatăl său era mort și îngropat, ear' numai-și încă zăcea bolnavă și încă rău. Trei zile mai chinul biata bătrână și li așezată și ea lângă bărbat. Rămase acum numai el și cu soția sa, cu care trăia zile albe și forcite. Dar' bageamă și amar caută să fie în lume, căci de ar fi numai dulce și earăși dulce lumea, atunci lacomii ar înghiți-o ei toată, ear' cei mai pușini lacomi ori nelacomi de loc într'o bună dimineața s'ar trezi că zeu lumea e păpă și nu mai este.

Intr'o zi oamenii nostri mergeau amândoi călări la un târg, bărbatul pe un mânș tiner și sprinte, ear' femeia pe o iapă. Mânșul și cu el bărbatul se depărtase binișor, când iapa începu a necheza. Bărbatul opri de loc mânșul și aștepta după iapă. El aștepta pricepu nechezatul iepel, ce zicea: Așteaptă-mă flul meu, — căci mânșul era fătat de ea, — căci ție și ție ușor că eşii numai tu și stăpânul, noi însă suntem patru. Iapa era adică a fătă, ear' femeia ce călărea pe ea încă era îngreunată. Bărbatul nu să pută stăpânul de rîs de ce auzise femeia-i tot ispita că de ce rîde, el rîdea tot mai tare fără a destăinui ceva. Veniră acasă dela târg, femeia însă nu uita nici de cum rîsul bărbatului, cil întreba tot într'una, că de ce a rîs? Ea nu știa nimic de călătoria bărbatului, și de ce învățase el pe unde umblase, el încă nu i spusese nimic, căci gura lui era legată cu jurământ, ear' el se temea căci călcând jurământul va muri, că așa li spusese omul, care la învățat, că în minutul când va călca jurământul va și muri. Nu putea deci spune nimănui nimic. Femeia văzând că bărbatul nu vrea să-i spună nimic începu a trăi rău de tot cu el, nici mănecare nu i pregătea. Atâta să îndărătnicise.

Văzând bărbatul că soția sa în ade-văr vrea cu tot adinsul să știe tainele lui, mai urându-i-se și de atâta sfadă și train

rău să hotărî să-i spună, abia însă făcu aceasta și căzu bolnav la pat. Din întâmplare femeia eșind afară și lăsând ușile deschise o droaie de găini în frunte cu cocoșul implură casa unde zăcea bolnavul. Găinile începură a-l văiera pe bolnav, cocoșul sumeț din fire cum e le zise: la mai tacă-vă gara, lasă-l să moară că nu e de altă treabă, dacă nu poate el porunci nici la o muiere. Da eu cum vă poruncesc vouă la douăzeci? Apoi mai zise: Eu să fiu în locul lui aș pune coala în un ciubăr cu apă un ștreang. I-ăși ținea de-apoi o zi întreagă, apoi i-aș trage coala pe spate atâtea vrăste, până ar jura pe toți sfinți că zeu ea în viața ei nu-și va mai ispiti bărbatul.

Bolnavul bine pricepea, ce vorbeau gălile între olaltă și văzu că cocoșul are mare dreptate. Iși puse deci de gând că nici odată jurământul nu l va călca, și boala perli ca o umbră. ear omul să făcu sănătos ca aluna. Intrând muierea în casa li găsi sculat dar de dăcoasă ce era nu zise nimic Bărbatul porunci să i aducă un ciubăr cu apă rece și un ștreang; femeia cât de sală, cât de voie bană i-le aduse el pu-e ștreangul în ciubăr și eși pe afară căutându-și de lucru câte ceva. De cătră sară veni în casă își chema și femeia și lua ștreangul în mână și dă frate și tot ciurul bărbatului

a fodre pe spatele muierei până nu mai putea da. Dela o vreme femeia începu a să ruga să o ierte că joară că în viața ei nu l va mai ispiti; bărbatul nici nu o slăbi până nu puse jurământ. Din clipa aceea nici vorbă să mai zică femeia aceea — dar numai aceea — cărc naintea bărbatului, mulțumită învățăturii primite dela cocoș.

Așa a pășit omul nostru cu limba pașărilor și a dobitoacelor era să-și dea viața, dacă nu întrevenea sumețul cocoș cu sfatul. Precum cocoșul a dat sfat omului nostru așa și un om pe care noi li ținem de nimenea poate, să ne dea sfaturi și încă folositoare, numai cât sfatul dat, bine-cumpenește și numai după aceea te folosește de el, căci mulți oameni ne sunt numai pe față pretini, deci și sfaturile pot să ni-le dea din răutate și cu când de a ne strica; apoi secretele sau tainele tale nu le spune nimeni nici chiar soșii tale — înțeleg secrete gingașe de tot, — căci vorba scoasă din gură capătă aripi și nu o poți închide nici chiar de a i scoate venători după ea.

alfa.

d) oi de 1—5 ani: 1 premiu de 8 cor. și 2 premii de câte 6 cor.

II. PREMIAREA.

1. In scopul premiilor, comitetul central al reuniunii agricole a ales juriul constând din Domnii: Demetriu Comșa, ca președinte al juriului; Gustav Haner, protopretorul cercului Nocrichiu ca reprezentant al comisiei economice comitatense; Dr. D. P. Barcianu, referent școlar, Pantaleon Lucaș, căpitan ces. și reg. în pens., Petru Ciora, funcț. cons., Romul Simu, învăț. pens., Victor Tordășeanu, referent cons., Emil Verzariu, funcț., Nicolae Moldovan, protopresbiter, Dionisie Gauea, econom, ambil die Nocrichiu, Ioan Alexandru, paroch. Ioan Alexandru, primar comunal, Ioan Lazar, președinte Isoșirilor de credit sistem Raiffeisen și Ioan Stănuț, nr. 53, econom, toți din Ilimbav; Ambrosiu Marcovici, paroch, Lazar Bonea, proprietar, ambil din Chirpăr; Florian Bologa, paroch în Marpod; Ioan Popovici, paroch și George Bânda, econom și arăndator, ambil din Săsăuș; Ioan Bonea, paroch și Toma Maniu, econom și arăndator, ambil din Fofeldea; Ioșif Morariu, paroch în Hosman; Ioan Tat, paroch și Simeon Dragoman, învăț, ambil din Țichindeal; Ioan Petrișor, paroch și Zosim Țichindelean, inv. în pens. ambil din Alțina și Nicolae Gavrea, paroch în Bendorf. Membrii absenți sau impedezați dela vot se înlocuiesc prin suplenți.

2. Nu este iertat a funcționa nimenea ca jurat, când este vorba de vitele proprii sau de ale rudeniilor mai de aproape.

3. Juriul la în primire lista generală a vitelor espuse, examinează pe rând și cu deosebită luare aminte fiecare vită și apoi se consultă asupra premiilor, îngrădindu-se ca publicul și esponenții să nu înfruntăscă cătuși mai puțin asupra hotărârilor de luat.

4. În ședința, ce urmează examinării vitelor, membrii juriului se consultă din nou și se pronunță, dovedind îndreptățirea propunerilor și apoi hotărând cu majoritate absolută de voturi.

Președintele votează întâi, La cas de voturi egale decide soartea.

Asupra fiecărei premii se votează deosebit.

5. Esponenții de premiat se petrec în o listă seperată care, odată stabilită, se subscrie de președinte și secretar, precum și de alți doi membri ai juriului.

6. Impărțirea premiilor urmează a se face în mod sărbătoresc, ținându-se mai întâiu o vorbire în prezența juriului și comitetului aranjator, a esponenților și publicului întrunit.

Esponenții premiați adevăresc primirea banilor prin subscrierea numelui în rubrica: „Adevăresc primirea în regulă a premiului”.

7. Secretarul juriului se însărcinează a compune un raport special asupra expoziției și premiilor. Raportul subscris de președintele și secretarul juriului se păstrează în arhiva reuniunii.

III. DISPOZIȚIUNILE DE PREMIARE.

A. In general.

1. Scopul expoziției este mai ales a urui și încurajarea adevărată propășire în economia vitelor. Drept aceea, în privire se va lua nu atât intențiunea vedită de a străluci cu vite de paradă, ci mai cu seamă buna chibzuire în alegerea vitelor de prăsilă, harnicia și inteligența dovedită în realizarea scopului urmărit.

2. Prin urmare vitele, alicum defectuoase încâtva, se pot premia în rind cu vitele oare-cum desăvârșite. Intervenind împrejurările de mai sus, chiar și întâietate se va da vitelor ce întâia mână. Dar' nici măcar în totala lipsei de altă mai bune nu este ertat a premia vite hotărât rele s'au având scăderi însemnate.

3. Astfel, dacă cutare grupă nu cuprinde indetule vite vrednice de premiat,

premiile, ce ar prisosi se pot destina pentru o altă grupă. Premiile care nu s'au împărțit, se înapoiază reuniunii.

4. Aceia, care au prăsit înșiși vitele, vor ave întâietate față cu aceia, care au espus vite prăsite de altcineva.

Nimenea nu poate fi premiat, care n'a ținut vita în grija proprie $\frac{1}{4}$ an cel puțin.

5. Același esponenț nu poate dobândi decât un singur premiu în aceeași grupă. Față cu cel premiat în cutare grupă, concurenții din altă grupă au întâietate, presupunând că vitele lor sunt deopotrivă.

B. In special.

I. Bovine (viști, vaci tauri).

1. Ca vrednice de premiat se consideră mai ales bovinele, care intrunesc în mare măsură însușirile vitelor mari, puternice, frumoase la trup, blânde, lăptoase, bune de p asilă și de îngrășat.

Față cu vitele corcite se va da întâietate vitelor din rassa curată.

2. Intre scăderile, care nu îngăduie premiarea se numără: Trup bolnăvicios, murdar, cu totul slăbit sau cu boale înăscute, cum și scăderi, care supără vederea (d. e. un corn rupt, un mers prost, rane urite etc.)

3. Ca semne de lapte mult se consideră trup prelungit, piept larg și foale serpuite de vine groase; ugar plin și mare, nu prea cărnos, nici prea gros, înzestrat cu păr scurt și moale și având patru țife moi, deopotrivă de mari; piele molatică, p. sub țife și privire blândă.

4. Ca bune de îngrășat sunt a se considera mai ales vitele trunchioase cu capul mic, case subțiri, piept larg și cărnos, șolduri îndepărtate, coapsă lătrăreț, piele mișcacioasă, păr moale.

5. Ca bune de muncă se consideră mai cu seamă vitele osoase, cu picioare cam lungi, piept larg și rotunzit, șolduri puternice, copite sănătoase, mers vioiu și regulat.

II. Oi.

Întâietate se cuvine mai ales oilor mari, cărnose, lăptoase și subțire, moale și lungă, deasemenea se cuvine întâietate oilor de soi vestit și însoțite de miel cu blană aleasă.

2. Rassa țigale și stogoșe se preferă rasei bărsne (țarcane).

Din ședința comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibitului” ținută la Sibiu, în 6 Septembrie n. 1901.

Demetriu Comșa, Victor Tordășianu,
president. secretar.

Culesul viilor.

Cu cât strugurii sunt mai copti, cu atât ei dau un must mai dulce și un vin mai prețios. De aceea culesul ar trebui să se amâne până-ce strugurii se vor fi copt pe deplin. Adesea strugurii se coc și sporesc în zăhar în câte-va zile din Octombrie ca mai înainte în câte-va săptămâni. Prin urmare pornindu-se un timp frumos și statornic pe la sorocul culesului, ar trebui să se amâne culesul cu câte-va zile; cu chipul acesta strugurii ar sporii repede în zăhar și vinul ar deveni mult mai prețios ca de obicei. Și de amânarea aceasta ar trebui să se țină samă mai ales în anul când din pricina timpului neprincios, coacerea strugurilor s'a întârziat peste măsură. Culesul făcut cu câte-va zile mai târziu ca de obicei, nu poate fi decât spre folosul viierilor.

Mulți viieri au obiceiul de a aduna și tescui de-a valma strugurii acri împreună cu cei copti, cei muceziți cu

cei sănătoși și cei negri cu cei albi. Acest obicei firește, că e rău. Bine ar lucra viierii adunând și tescuind strugurii copti și sănătoși deosebit de cei acri și mult-puțin stricați, și earăși cei albi deosebit de cei negri. În felul acesta ar produce un vin alb prețios, altul negru de asemenea prețios, și al treilea fel un vin mai de rând. Ori-cine va alege strugurii în modul arătat, nu se va căi.

Să nu se culeagă strugurii pe rouă și nemijlocit după ploaie, când ei sunt încărcăți de apă, ear prin via se face tină, astfel că se murdăresc oamenii, vase, tot. Ceva amânare până dă soarele și se sbicesc strugurii și locul, nu poate fi decât în folosul viierilor.

De sine se pricepe, că vasele și uneltele, ce se întrebunțează la culesul și adunatul strugurilor, trebuie spălate cu leșie și în sfârșit cu apă.

Afumatul buților. Nu toți viierii sunt cu destulă grije față de curățenia buților. Din pricina aceasta mustul cel mai dulce și mai prețios se preface într'un vin netrebnic.

Intre îngrijirile ce capetenie ale buților se numără afumarea cu pucioasă. Gazul ce se produce prin arderea pucioasei în bute, pustiește număreroșii bureți cari de obicei se prăsesc pe pereții buților goale. El mai nimiceste și floarea ce se ivește pe deasupra vinului.

Prin afumare vinul se scutește de oțetire, și peste tot de gust și miros neplăcut.

Gazul de pucioasă întârzie fierberea, mai târziu o curmă aproape cu desăvârșire, și face ca vinul să nu se trezească.

În timpul cât pucioasa arde, butea goală trebuie rostogolită încetisor. După afumat butea are să rămână câțva timp destupată, pentru a eși gazul de prisos.

Pucioasa trebuie să fie îndeplin curată și de cel mai bun soi.

Când cineva voește să se deie pucioasă vinului din bute, aceasta trebuie golită pe jumătate sau mai bine de jumătate, apoi se afumă golul în modul obișnuit. Pentru ca gazul de pucioasă să treagă în vin, butea trebuie clătinată de repețe-ori. Vrând să oprim fierberea, afumatul trebuie renoit de două, trei ori.

Felurimi.

Prevestirea morții. — Mistress Maure, o doamnă engleză, care se bucura de prietenia împărătesei Frideric, povestește că acum un an, se duse să și ea concediu dela împărăteasă, anunțând-o că nu se va reîntoarce în Germania mai înainte de jumătatea lui August 1901.

Împărăteasa ascultă cu tristețe această veste și apoi spuse:

— În acest caz imi pare foarte rău de a vă spune că nu ne vom mai revedea, cel puțin pe acest pământ, nu.

Mistress Maure fu minunată de aceste cuvinte. Împărăteasa se afla în bună stare pe sănătate. De cât-va timp nu mai urma nici o cură. Petrecuse mai multe săptămâni pe țermul italian, ceea ce dăduse feței sale acea culoare, care e caracteristica sănătății.

— Majestate — zise ea — aști foarte bine; cum se poate să-ți treacă prin minte asemenea melancolie?

Împărăteasa Frideric clătină ușor din cap, și surizând adaose:

— Poți să mă faci superstițiu-ți amintești că țărani din Anglia noastră au un

proverd care spune: „Înainte de sosirea morții, sosește mesagerul ei”. Ei bine, cre că am văzut pe acest mesager.

— M. V. vrea să glumească!..

— Nu, nu vreau să glumesc — puse cu un ton serios împărăteasa. — cultă, sunt șapte dimineți de când o sere neagră vine să bată în geamul meu tot mereu la aceeași oră. Mi s'a părut e un ceib, dar apoi am socotit că în August corbi n'au obiceiul să vină în jurul castei... Îți mărturisesc că ignoranța mea în ornitologie m'a împedat de a face alte observațiuni, cari, de alt-fel, m'ar resau prea puțin. Esențialul e că am văzut pe un bătrân, care era îmbrăcat în negru și care mi-a spus că va veni o pasăre mi dea bună ziua, și de câte ori va veni acaia pasăre, atâtea zile îmi va rămâne trăit după un an de la acea aparițiune. Prima vizită a acelu negru mesager moarte am avut-o la 1 August, după ce pasărea am venit șase zile în șir. Va trece deci să mor peste un an și șase zile.

Profeția s'a adevărit în total.

O frumoșe de 2300 ani în muzee — Thais, femeia frumoșe minune a lui Ptolemeu, pe care o adora peetul grec Memnon; aceea Thais, care cu un singur ochi a cucerit inima cuceritorului lumii, Alexandru cel mare Macedoneanul, și devenindu iubită a putat-o din victorie în victorie prin Africa după un ospet îmbătător ea a pus mâna lui facia cu care a aprins Persepolis ca să-i poată vedea mai bine strălucirea ochilor; aceea Thais care a devenit în nevasta regelui egiptean Ptolemeu dăruind pe acesta cu două copii — a ajuns în mormânt acum la 2300 ani după moartea ei.

În colecția de anticități orientale din Paris, s'a depus în prezența unuia din public; expoziția s'a deschis Sâmbătă. Istoria acestei expoziții interesante este următoarea:

La 1898 ministerul francez de culte a însărcinat pe Gayet să facă săpături în Egipt. Gayet s'a reîntors în Martie curent în patrie, aducând cu sine o parte a descoperirilor sale. Gayet a reușit să procure pentru muzeul din Paris numărată moasei femei, de al cărei mormânt a fost în marea acropolă din Antinoe. Acest mormânt vechi e situat pe țermul drept al râului și e la o distanță de 11 kilometri. Regatul de odinioară i s'a dat un loc distins în muzee și pentru ca melancolia periciunei să se deplină s'a așezat lângă ea mormântul retului Serapion.

Cadavrul reginei e întreg. În mormânt pociocă poartă papuci croșetați din fier aur și sunt întregi, par'că acum i-ar fi încă lângă ea s'a așezat în muzee tot ce a fost în sicriul ei: un buchet de roze Jericon; un buchet de violele; cununa fusese așezată pe cap; o cunună pe care de foi de palm; șirul de mărgăritar dela rochia țesută și brodată. Așa a fost înmormântată, cu multe flori.

Nu tot așa însă este Serapion. Corpul nu și-a dormit somnul de veșnic între buchete de flori. Pe licheiturile din nișă și glesnele picioarelor poartă laș grele de fier puternic și la grumaz e un lanț de fier.

Prognosticul lumii. — Femeile care culete sub influența constelației cântăreț se îndreptează soarelo și unde stă la 22 August la 21 Septembrie, sunt prefăcute, perfide și cochete și își bat joc de toți. Inima lor e foarte puțin dispusă la bunătate. Vârsta le face foarte rele.

Bărbații din contra sunt sinceri, generoși bine-voitori, discreți. Ei nu sunt dispuse să comită nici o răutate și vor fi foarte norocoși.

Producțiunea Oravițenilor — la Hunedoara.

Conform conțelegerii stabilite între presiul corului vocal gr. cat. din Oravița rom. și între Domnul hunedorean care l-a invitat Reuniunea gr. cat. de cântări „Concordia” din Oravița rom. ca la reînnoirea dela festivitățile din Hațeg cu data 28 Sept. n. să aranjeze în Hunedoara, concert împreună cu teatru și terminat cu joc, — membrii numitei reuniuni în frunte cu președintele și conducătorul lor coral, Vineri seara la 27 Sept. n. ajungând în Hunedoara au fost înceteliți pe la case private române unde în tot timpul petrecerilor lor în Hunedoara, au fost provăzuți cu vipt și locuință.

În ziua următoare adică Sâmbătă dimineața, membrii corului din Oravița adunându-se, au ținut probă, ear după aceea sub conducerea Rev. Domn Ioan Pop protopopul gr. cat. din Hunedoara însoțit de președintele acestui cor. R. D. Victor Poruți și alți oaspeți și binevoitori, au vizitat castelul lui Ioan Hunyadi așezat la marginea rîulețului Cerna pe o stâncă de deluș. Alții dintre membri au mai cercetat și stabilimentele de fer de acolo, dezvoltând unul fie-care o deosebită interesare despre toate ce vedea.

În urma zălului dezvoltat de comitetul aranjator sub conducerea neobositului Domn Protopop gr. cat. din Hunedoara precum și a Prea Sfințitului Domn lieutenant Amos Pop, gata fiind toate pregătirile, în seara de 28 Sept. n., în sala hotelului „Hunyadi Várház” la timpul său, în prezența unui public foarte mare al cărui număr a pestrecut 200 persoane, între cari s'au putut observa între alții și Baronul Szentkroesti — în mijlocul unei curiozități foarte agitate s'a început concertul. Toate piesele din programul acestui concert a succedat pește așteptare și atât de bine, cât fiind după merit aplaudate corul a mai trebuit să cânte mai multe piese ce n'au fost luate în program cum a fost: „A trecut iarna”, „Puiculița mea” etc.

Terminându-se concertul a urmat predarea piesei teatrale: „Vlăduțul mamei” comedie originală cu cântece într'un act de I. Lupescu.

Considerând ținuta filigamică și tonul cel acomodat cu care domnul Alexa Toc și Alexa Cotérla s'au produs precum și predarea sigură și fluentă a domnișoarelor Ecaterina Bogdan și Elisaveta Gaspar putem constata, că Domnișorilor prin predarea rolului, au satisfăcut peste așteptare pe un public însușit de succesele esperiate.

Interesant și foarte admirat a fost și Ioachim Iana, care în rolul său de „Vlăduțul mamei” a produs în publicul de față o așa animație și dispozițiune sufletească cât rîsetele abia încetau, ca să se înceapă de nou.

Naivitatea cu care a fost predat rolul de Vlăduț a cucerit tot publicul present, care în însușirea lui, nu și putea da seama de efflucul predării naive a rolului ori a gesticulațiunii d' lui I. Iana.

Între astfel de însușiri fiindu-se producțiunea corului oravițean, se începe jocul cu „Hora”, condusă de d'Alexa Bogda din Oravița rom. în care pe lângă coriști au mai jucat și alți amatori din localitate și din giur.

După terminarea acesteia, cu însușire românească s'au continuat și alte jocuri până la miezul nopții când apoi anunțându-se pauză corul din Oravița cedând numărul oaselor dorințe a executat o mulțime de cântece populare pline de însușire.

Reînnoindu-se jocul, întreaga societate a petrecut jucând cu însușire și voce bună până la 3¹/₄ ore în zori de zi, când apoi membri activi ai corului vocal împreună cu conducătorii și oaspeții lor, luându-și rămas bun au plecat la gară, ca cu trenul de 4 ore plecând spre Piski peste Arad să ajungă încă în aceeași zi la Oravița.

Ospitalitatea de care la singuraticile familii au fost împărțâși membrii reuniunii Concordia din Oravița rom.; bunăvoința de care au fost impresurați în tot decursul petrecerilor lor în Hunedoara, sprijinul dat de un public hunedorean, au lăsat în peptul fie-cărui o suvenir plăcută. Acestei afirmațiuni au dat expresiune înșel și coriști oravițeni, atunci când mulțimind pentru toate s'au luat rămas bun.

Nici că se poate închipui altcum când consideri că nu numai succesul dovedit cu ocasiunea executării programului, ci și ve-

nitul dela acea petrecere a fost foarte frumos. Peste tot a încurs un venit de 234 florent, o sumă care documentează din destul interesul ce locuitorii Hunedoarei l'au dovedit față de reuniunea ce ni-a procurat niște momente foarte plăcute și însușitoare.

Raportorul.

Noutăți

ARAD, 4 Octombrie n. 1901.

Avis! Rugăm pe d-nii abonenți să grăbească cu reînnoirea abonamentului pe al IV-lea quartal a. c., pentru a nu se împedeca regulata expedare a foii, ear pe cei rămași în restanță cu abonamentul, să reguleze solvirea fără amănare, altcum suntem nevoiți a-le sista expedarea foii.

Adm. „Trib. Pop.”

Onomastia M. Sale Monarchului se sbează azi în catedrala din Arad și în toată țeara cu pompa deosebită. Școlile și autoritățile au luat pe ziua de azi vacanță.

In catedrală s'a servit Doxologia cea mare, pontificând. C. Sa dl R. Ciogariu. Au fost de față membri Consistorului și elevii școlilor române din loc.

Eliberați. Voluntarii divisiiei active din Sibiu, 84 la număr, au făcut examenul de ofițeri Lună. Dintre Români a căzut numai unul, la vânători și au reușit doi: G. Borcoman, I. Jantea, Liviu Magdu, Neagoe Popoa, Tarquinii Russu, Ilie Belența, Emil Cioran, G. Herseni, Sabin Indrieș, Ioan Rebegea, G. Popalov, I. Podariu, I. Constantinescu, Selgianu, Demian Stoica și Oprea.

Sorații Ruteni. Au și ei o societate culturală cu numele de „Sftul Vasile”. Această societate, fiind-că urmărește scopuri culturale rutene, după-cum nici nu se poate altfel, este luată la ochi de către șovinii și sigmatizată ca nepatriotică. În ziua de 25 Septembrie numita societate ținându-și în Ungvar adunarea generală, în stinul ei s'a manifestat tendința de a o desființa și de a forma o altă reuniune culturală mai „patriotică”. Reprezentanții acestei idei au rămas însă în minoritate, spre nespusa mâhnire a ziarelor maghiare din Budapesta. În schimb însă le-a rămas consolația, că episcopul Firczák a refuzat de a primi pe viitor protectoratul societății „Sft. Vasile”, motivându-și refuzul cu aceea, că nu voește să mai protejeze o societate, care își ține adunările generale păzită de balonete.

Ziar românofil în Cernăuți. În tipografia societății bucovinene a apărut sub conducerea d' lui Iohann Dumpert, ziarul „Bukowiner Journal”, care stă în raporturi intime cu partidul național popular român și e menit să combată organul german al baronului Mustatza „Bukowiner Post”. Nou ziar apare de trei ori pe săptămână: Duminică, Marți și Joi. Prețul abonamentului e 16 coroane la an.

Fecunditate prodigioasă. O naștere unică în felul său s'a întâmplat Duminică seara în Scheul Brașovului. După-cum scrie „Gaz. Traș.” femeia Paraschiva Groza n. Părvu din Feldioara, care se măritase în comuna sa natală, Feldioara, înainte cu un an, dar' care netrăind cu bărbatul său, de cât foarte puțin, a venit eară în Brașov la slugă, a născut alaltăseară patru fetițe vii. Nașterea s'a întâmplat la orele 8 seara. Cele patru fetițe, după-ce au fost botezate prin parochul Vasilie Sfetea, au murit către orele 11 noaptea.

Banditismul în Macedonia. Se anunță din Larissa, că știri sosite din Ellasona vestesc apariția a numeroase bande de briganzi, cari cutreeră diversele părți din Macedonia. Una din aceste bande, sub conducerea lui Gutta, a terorizat acum două zile localitatea Krania. Alta a călcat satul Momaki. A treia sub conducerea florosului Alexandri, s'a ciocnit Duminică trecută cu o patrulă turcă, în apropiere de satul Pirghion; 2 soldați au fost omoriți, ear' 3 grav răniți. Vinerea trecută sub locotenentul Mustafa Effendi, care conducea un detașament pe drumul dela Ahrida la Bukovio, a căzut într'o cursă de bandiți. Detașamentul a scăpat, dar' sub-locotenentul a fost desbrăcat de bandiți, cari după ce l'au maltratat oribil, l-au legat de un pom. A doua zi a fost găsit de niște trecători în momentul când sepira. Bandiții sunt niște Bulgari evadați acum câteva zile din penitenciarul din Bitolia.

Mărturisirea lui Czolgos. Eată ce a depus anarchistul Czolgos în fața curții cu jurați unde fu condamnat la moarte: „În ziua de 4 Septembrie, Mercuri m'am dus la expoziție și-am așteptat pe președinte la poarta căilor ferate. Prin aceea poartă voiam să trec la gară dar' sergenții m'au respins. Am văzut pe Mac Kuncy eșind pe poartă cu nevastă-sa. Privirea delicată, ce a aruncat-o președintele asupra soției sale suferinde, a avut mare efect asupra mulțimei, Pe mine nu m'a impresionat de loc. Am pșiruns prin public, ținând mâna pe revolverul, ce-l aveam în busunar. Printre sergenți am zărit în mai multe rânduri figura întregă a presidentului. În mai multe rânduri voiam să înainteț și să descarc revolverul asupra lui, dar' mă semeam, că voi fi observat, înainte de a pute ajung la el. A doua zi earași m'am dus la expoziție și m'am postat în fața tribunet unde vorbă președintele. De vr'o șeasă-ori puseseam mâna pe revolver, să-l împuşc, dar' trebuie să mărturisesc, că mă interesa strașnic discursul lui. Vorbă aş de lămurit despre chestiuni comerciale și l'am înțeles pe deplin. Pe urmă s'a suit în trăsura ear' mulțimea l'a desparțit de mine. Perzându-mi aproape toată speranța, m'am dus acasă. Vineri m'am decis să-l aștept la poarta halei de musică. Am avut noroc! Când au deschis poarta am intrat între cei dintâi. Eu eram al șeptelea în serie, când s'a sculat președintele, să dea mâna cu cel din apropiere. Revolverul îi țineam în mână dreaptă învălit într'o batistă. Eram în nemijlocita apropiere a președintelui, dar' nu l'am privit în față. L'am ținut mâna stângă pe care mi-a strîns-o, ear' cu dreapta am împuşcat de două ori asupra lui. Ași fi împuşcat și a treia-ora, dar' dădărat mi-a dat cineva o lovitură puternică... Câtă bestialitate și cumism într'o ființă omenească!

În contra duelului. În Germania tot mai mulți se alătură curentului pornit în contra duelului. Pe 19 Oct. se va ține chiar o mare adunare în Lipsca, în care se va dezbate ce și cum să se proceda pentru-că în toată țeara oameni de frunte sa poarte cuvântul și să facă tot ce se poate pentru stărpirea sêlbaticului obiceiului de a căuta să se dreagă cineștea pria sabie ori prin pistol.

În una din ședințele din urmă ale consiliului comunal din Viena primarul Lueger a înștiințat și el despre faptul că un cavalier Ofenheim oare-care l'a chemat la duel, deși nu l'vătamase cu nimica ci i-a adus aminte să plătească ce datorește orașului. Martorii cavalerului, Dr. Lueger li-a răspuns că „e mult mai în vârstă de cât să se ocupe cu măgării cum e duchul... Ear consilierii toți au zis că bine a răspuns.

Dela alegeri. Din Comlăuz, primim următoarele: La tîmbalaul și papricașul dat și aranjat de candidații de deputați Witman și Rauchbauer, a luat parte afară de unii țărani nesătuși și preotul gr. cat. din Șimand Mihalca precum și învățătorul gr. ort. Ioan Voluntir.

Petrecere cu joc vor arangea recruții români din Arad-Șega Sâmbătă, în 5 Octombrie st. n. 1901, în localul dlui Streban Iános din strada Bornyu Nr. 7. Începutul la 7 ore seara. Va cânta musica lui Oanea. Prețul de intrare: de persoană 25 cruceri (50 fl.), de familie (2 persoane) 50 cruceri (1 coroană).

AVIS!

A apărut și se află de vânzare la administrația „Tribunei Poporului” „Musa Someșană”, de harnicul învățător Iuliu Budnariu Salaușanu cu prețul de 15 cruceri (30 fileri) plus porto postal de 6 fileri.

Această broșură ce se estinde pe 96 pagini, cuprinde bucăți în adevăr frumoase și bine alese din comora bogată a poeziei noastre populare.

Domnii preoți și învățători, dela sate și orașe, pe lângă un deosebit de bun serviciu ce fac poporului, procurând un număr mai mare de exemplare pentru a le distribui cu prețul arătat, între cărturarii din comunele lor; li-se mai acordă și un rabat de 10% dela 10 exemplare în sus.

Adm. „Trib. Pop.”

ULTIME ȘTIRI.

Războiul sud-african.

Melmoth 2 Octombrie. Agenția Reuter aduce știrea că pierderea suferită de Buri în lupta dela Itala (țeara Zululilor) se prețuește la 500 oameni. Lupta a durat 19 ore. Au luat parte la luptă generalul Botha, Gobelour, Emel, Danhauser, Opperman, Scholt și Potgieter. Cei trei din urmă au căzut. În jurul fortului Prospect lupta a ținut 10 ore și s'a sfârșit cu respingerea de Englezi a atacului îndreptat din partea Burilor.

Londra 3 Octombrie. Pe când agenția Reuter și ziarele de aici raportază că Englezii au avut o mare biruință pe pământul Zulu, cercurile militare s'au convinse că ministerul de război a primit știri foarte rele, dar le ține în secret. Cele din urmă operații ale lui Buller au fost urmate de un succes deplin.

POȘTA REDACȚIEI.

Or. An. Acea corespondență nu o avem. De alt fel publicăm acum o întrebare. Îți mulțumim pentru raport. Se publica întreg.

Totvărăda. Trimite-ne lista întregă a tuturor inv. și preoților cortei ai lui Varșev și nu numai a unuia! Să nu protejăm pe nici unul.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Dlul Augustin Târziu în Chereșus aveți 3 coroane de solvit până la sfârșitul anului 1901.

ECONOMIE.

Prețurile cerealelor după bursa din Arad 3 Octombrie 1901.

Grâu,	Octombrie . . .	7.78—7.79
Ouzur,	Octombrie . . .	5.18—5.19
Ovăz,	Octombrie . . .	6.61—6.62
Secară,	Octombrie . . .	6.72—6.73

Per 50 kilograme.

Editor. Aurel Popovici Barcianu.
Red. respons. Ioan Russu Șiriani.

Cel mai bun croiul

Insoțirea călțunurilor din Arad,

Strada-Bisericeii, Palatul Minorităților.

Singură în felul său ține în deposit numai fabricații
proprii sau gătește la comandă

ghete pentru dame și bărbați,

cum și papuci pentru băieți și fete,
apoi ghete, comane și alte soiuri de încălțăminte

Toate acestea nu sunt lucruri de fabrică, dar
sunt mai ieftine și mai bune.

Comande din afasă se execută prompt și cu prețuri
moderate.

Trimitem și la casă ghete de probă în ori-ce timp dorit.

Aparat elastic pentru călcăie, invenția lui Löderer,
căpitan de honvezi reg. ung., aplicabil atât la ghete de
dame, cât și la ghete pentru bărbați, se poate ave
numai dela noi.

Mare magazin de creme și lakk-uri în d'ferite colori.

Prețuri ieftine de necrezut!

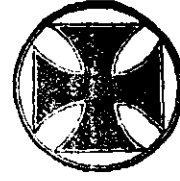
Numai artiile de fabricație proprie!

Materie de calitate excelentă

631-3

Cruce dublă electro-magnetică vindecă și inviorază sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, tuituri de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftel de mâncare, răceală la mână și picioare, reuma podagră ischias, udulul în pat, influența, în somnia epilepsia circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Insușirea acestui aparat este că vindecă nu numai din timp în timp ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele afătoare, eară pe de alta parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărei că acest aparat vindecă boale vechi de 15 ani.

In cancelaria mea se află atestate incorse în toate părțile lumii cari prețuiesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deoarece „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat.

Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndecsebi.

614 17—50

Prețul aparatului mare e fl. 3, sau Cor. 6. — folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e fl. 2, sau Cor. 4. — folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Ex. ,ie din centru și locul de vânzare pentru țeară și străinatate e:

Albert Müller, Budapesta, V., str. Vadász 42. K
Colțul str. Kálmán.

Institut de cura.

La dispoziția publicului stau următoarele mijloace de leuire:

Scaldă cu lumină electrică:

În nou-înălțatul meu stabiliment medical, cu aparate usitate în cura sanatoriilor, se vor practica următoarele metode de leuire:

Cură de apă rece: sub conducere de specialiști exercitați în mănăstirea acestor aparate moderne, persoane aplicate până acum în sanatorii. 15 bilete 6 fl.; 1 bilet 50 cr. (Chienții cu bilet de abonament nu vor plăti nici o taxă pentru îngrijirea medicală).

Baie cu lumină electrică: pentru vindecarea reumatismului podagrei, boalelor de nervi, audațiunii, boalelor de sânge, pentru vindecarea grăsimii, boalei de rinichi și anemiei. 15 bilete 15 fl., un bilet 1 fl. 20 cr. (Aici se cuprinda și cura de apă rece necesară). Cel cu boala de inimă e pot folosi fără pericol. Bolnavii neapți pentru această cură vor fi refuzați.

Bai maure: pentru boale femeiești, anemie și reumatism. 15 bilete 15 fl., 1 bilet 1 fl. 20 cr.

Bai de acid-carbonic: pentru boale de inimă, nervoase și organice, inima îngreșată, vasele de sânge încropate, lenevirea intestinelor, anemie, nervositate și boale de femei. 15 bilete 16 fl.; 1 bilet 1 fl. 25 cr.

Bai de sare: pentru casuri mai puțin grele de boalele amintite la baie de acid-carbonic. 15 bilete 11 fl.; 1 bilet 80 cr.

Bai de sare cu acid-carbonic: pentru casurile mai grave de boale amintite la baie de acid-carbonic. 15 bilete 18 fl.; 1 bilet 1 fl. 40 cr.

Bai electrice. Bai teradice și galvanice: pentru nervositate, slăbire de oști, ipocondrie, isterie, tremurat de bătrânețe, vitustancz, și leuirea morfinismului. 15 bilete 15 fl.; 1 bilet 1 fl. 20 cr.

Inhalaji: în camera de inhalaji, contra boalelor de gât și de plămâni. 15 bilete 9 fl., 1 bilet 75 cr.

Gimnastica svedeză pentru copii, contra îngustimii pieptului, boalei de coro și cocoage; pentru grăsimia cordului, boale de intestine și ficat, boale de inimă organice și slăbire generală. Taxa lunară dela 10 fl. în sus, după gravitatea casului.

Masaje și electromasaje: 1 bilet 50 cr. respective 1 fl., fie care bolnav poate n masat după indicațiunile medicului său sau ale mele. Ori-ce ispăuire se întempta sub personala mea supraveghere.

Stabilimentul e deschis dela oarele 6 dimineața până la 7 seara; ordinațiuni dim. dela oarele 8—9. d. am. dela 2—4

Dr. HECHT, 541 34—

Arad, strada Zrinyi (fosta Szeged) Nr. 3 (intrare în stradă vis-à-vis de Teatru, între prăvăliile Marczak și Szabó). Telefon 270.

Principiu: Circulație mare pe lângă prețuri ieftine și solide

HOFFMANN SÁNDOR

Prăvălie de mode și magazie de tepich.

„La Rânduniceă”.
ARAD, Edificiul teatrului.

☉ Cu 200 Coroane TROUSEAU pentru MIRESE. ☉

	Cor.	fl.
6 cămeși decorate	21	60
6 halaturi de noapte brodate	20	40
3 fuste de desubt	13	20
6 pantaloni pentru dame	19	20
12 năfrâmi albe sau colorate	8	—
12 părechi ciorapi negri	13	20
2 garnituri de pat. frumos executate	28	—
6 fețe de perini nanching	10	60
6 ciarofuri (lepedee)	17	20
2 preparate damast pentru 6 persoane	18	80
2 garnituri pentru cafea, colorate	9	20
12 ștergare de Zips	12	—
12 bucăți ruferie de cuină	4	80
12 „ șterguri de praț, moi deosebite	5	—
2 „ plapome de vară	8	60
Total Cor.	210	—
597 —24	5	percente sconto de cassa
	10	—
Netto total Cor.	200	—

Trouseau-uri pentru mirese la comandă cu prețuri dela 200—2000 coroane.

Cele mai frumoase torturi și broderii asortiment bogat.